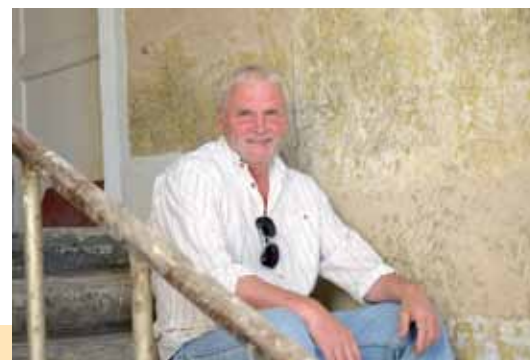

Kā pagatavot dažādas aukstās zupas (**gaspačo, avokado, zemeņu un apelsīnu**), rāda restorāna *Bangert's* šefpavārs Aigars Sīlis. → 12. lpp.

Lai bērns augtu ģimenē.

Tos, kuri gribētu dāvēt mīlestību bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, Olga Apse aicina uz bezmaksas konsultāciju 29. jūnijā Kuldīgas novada sociālajā dienestā. Par Olgas pašas ģimeni lasiet → 6. lpp.

„Pasūtītājs no pārsteiguma bija sēdus! Viņš nezināja, ka es ko tādu māku uztaisīt,” tā par viduslaiku lellēm dzīvajā muzejā *Senās Kuldīgas stāsts* saka vairāku šīs kolekcijas tēlu autors – sablinieks ANDRIS MILLERS. → 5. lpp.

Kurzemnieks

LAIKRAKSTS VIDUSKURZEMEI

Nr. 71
(11 307)

Cena
0,68 eiro

Pirmdiena, 2018. gada 25. jūnijs

„Lai mana tautiņa veldrē nekrīt!”

Tā vasaras saulgriežu rituālā Laidu pagasta Rudes muižas parkā vēlēja sanākušie.

Senlatviešu tradīciju kopēji un interesenti gada īsākajā naktī bija pulcējušies, lai kopīgi svinētu, izpildītu ugunsrituālu, dedzinātu pūdeļi, veltu ugunsratu, dziedot un dejojot sagaidītu saullēktu. Svētku prieku pat nespēja sabojāt lietus, kas beidzot bija piemeklējis Kurzemi.

Pasākumā piedalījās cilvēki no daudzām Lat-

vijas vietām, kā arī no Amerikas un Itālijas. Īpašais viesis bija 18 035 gadus senās autentiskās Tibetas kultūras filozofijas un reliģijas sistēmas Jung-Drung Bon (Ugunskrusts) Menri klostera vadošais lama Togme Šenraba Rinpoče. Viņš Latvijā viesojās ceturto reizi un lasa lekcijas par nāves neizbēgamību – kā tas ticis mācīts

tālā senatnē un mūsdienās Tibetas klosteros. Rudē viņš bija ieradies, lai iepazītu Latvijas rituālus. Tibetieša atziņa – daudz kas tibetiešu un latviešu kultūrā ir līdzīgs. Pie ugunskura lama veica attīrīšanās lūgšanu, lai tiktu atlaisti cilvēku grēki gan darbos, gan domās.

◆ Lēmumu, **vai izsludināma ārkārtas situācija** lauksaimniecībā, Krīzes vadības padome varētu pieņemt rīt.

◆ **Mediķi ziņo:** dažādas traumas – gan dzērumā, gan bumbu spēlējot un ar riteni braucot.

→ 3. lpp.

Pie Jāņu vainagiem tikuši Tibetas Menri klostera vadošais lama Togme Šenraba Rinpoče un Latvijas bērnu ārsts, reanimatologs Pēteris Kļava.

Laila Liepiņa
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kultūras pielikums

Kas Kultūrā Kurzemē?

Tajā lasiet:

- tautastērpu skatē arī Pērkones tautastērps;
- diriģents Edgars Račevskis;
- bibliotēkas visstraujāk joņo līdzī laimētam;
 - Iģenes baznīca un Padures muiža;
 - Ieva Ančevska par pirts dziedināšanu.

Pasaules orientēšanās dienu atbalstīja arī sacensību seriāla *Taciņas skrējēji*.

→ 7. lpp.

Kurzemnieks izsludina fotogrāfiju konkursu *MANS LĪGO VAKARS* vai *MANI JĀŅI*.

E-pastā redakcija@kurzemnieks.lv līdz 26. jūnijam sūtiet rotāšanos, vainagu pišanu, svinības, mielastu, ugunskuru, dabas skatus utt.! Trim labāko attēlu autoriem – balvas! Visas fotogrāfijas tiks publicētas *Kurzemniekā*.

Trešdien, 27. jūnijā:

- Valsts un pašvaldību policijas sadarbība.
- Sarunā – Oļegs Meļehs.
- *Kuldīgas paleti* konsultē mākslinieks Andrejs Ameļkovičs.

9 177 1407 9750 24 26

ISSN 1407-9755

REDZĒJUMS

Cik tu tērē
ceļam uz
darbu?

Jolanta
Hercenberga,
63350568,
jolantah99@
gmail.com

Tā kā zināms, ka zivs pūst no galvas, tad īpaši šķebīgi uzziņāt par atkal kādas valsts galvgalī esošas personas veikliem manevriem, lai kādu stūri no vispārējā valsts labumu deķa krietni pavilktu uz savu pusi. Ir skaudri apzināties, ka tajā zivī esam mēs visi, un, ja tās galvā audi jau sairuši, tad, kaut sēdi pašā astes galā, nav nekādas cerības, ka vēl kādreiz peldēsi dziļajos ūdeņos.

„Ja zivs galvā audi no puvuma sairuši, tad, kaut sēdi pašā astes galā, nav nekādas cerības, ka vēl peldēsi dziļajos ūdeņos.”

KNAB bija aizturējis Saeimas deputātu Kaimiņu, un sociālajos tīklos tauta dalās divās daļās: vieni iestājas par to, ka deputāts Kaimiņš kā taisnības vēstnieks un daudz nesmukumu atklājējs ar neprasmīgiem paņēmieniem tagad tiek nomelnots, bet otra – iebilst, ka īsti jau tomēr nav zināms, vai tas Kaimiņš ir tik balts, kā iztāsās. Pretrunīga personība. Komunikācijas stils līdzīgs Trampa – populistiski saukļi. Skaidrs, ka viņš ir ļoti neērts Saeimā ar savām videonovērošanas kamerām un droši vien arī saviem draugiem ļoti kaitinošs, bet mums kā valstij arī noderīgs, jo tā klusi un mierīgi tas kuģis vairs nevar uzņemtajā kursā turpināt peldēt. Kaut kas taču nav kārtībā, ja ik palaikam kāds no vadošajiem ļaudīm tiek aizdomās turēts, arestēts,

izdots vajāšanai.

Nupat Saeimas deputātam Askoldam Kļaviņam, kurš pērn par darbu Saeimā saņēmis teju 40 tūkstošus eiro, kas ir mazliet vairāk par trim tūkstošiem mēnesī, KNAB sācis kriminālprocesu par dienesta stāvokļa ļaunprātīgu izmantošanu mantkārīgā nolūkā. Laikam jau kaut kam vēl pietrūka. Kļūstot par deputātu, tautas kalps pārdeklarējās dzīvesvietu no Rīgas uz Liepāju, un tas viņam ļāvis vairāk nekā piecas reizes palielināt saņemto transporta izdevumu kompensāciju. Kā Kļaviņš teica žurnālistiem, rēķinājies neesot, bet aptuveni 600 eiro mēnesī tiek tērēti ceļam. Tiesām?! Cik Latvijā vēl ir cilvēku, kuri var šādu summu atvēlēt transporta izdevumiem? Vai kāds privātuzņēmējs, kurš sāktu strādāt galvaspilsētā, no tās pārvāktos uz dzīvi pārsimt kilometru attālumā, lai katru rītu mērotu ceļu uz darbu un katru vakaru atpakaļ par 600 eiro mēnesī? Vai mūsu valsts ir tik bagāta, ka varam to atļauties?

Jauki, ka KNAB tam tagad pievērsis uzmanību, bet deputāts tā darījis jau divus gadus. Un cik cilvēku valstī, kuriem tiek atmaksāti ceļa izdevumi uz darbu, vēl tā dara? Lasot par šādiem gadījumiem, rodas jautājums, cik tālu mēs katrs esam no zivs galvas, kas no puvuma sākusī dalīties. Varbūt nākamajās Saeimas vēlēšanās, kas teju jau pie durvīm klauvē, ir jāveic ķirurģiska iejaukšanās? Pēc vecajiem un labajiem principiem, ka notikumi pasaulē jāsāk mainīt no sevis paša, un tad idejas ies plašumā, un ļoti atbildīgi jāizvērtē, par ko atdot savu balsi Saeimas vēlēšanās.

ČETRI VIEDOKĻI

Kā vērtējat šobrīd notiekošo pasaules čempionātu futbolā? Kura komanda varētu uzvarēt?

Favorīte – Brazīlija

1. Mareks Raihs, Kuldīgas novada sporta skolas futbola nodaļas treneris: – Manas favorītes šajā pasaules čempionātā ir Brazīlija un Francija, jo patīk viņu spēles stils. No komandām tomēr galvenā ir Brazīlija, jo vienība nokomplektēta ar individuāli spēcīgiem, tehniskiem spēlētājiem, kas var viens pret vienu apspēlēt pretspēlētājus, dominē laukumā un skatītājiem demonstrē atraktīvu

futbolu – šovu.

Brazīliešus vienmēr ir interesanti skatīties. Spēlētāji ir sagatavoti ar augstu individuālo tehnisko meistarību, un, ja šīs izlases treneris ir spējīgs no spēlētājiem izveidot īstu komandu, tad brazīlieši, manuprāt, ir labākie pasaulē ar Neimaru da Silvu Santušu Žunioru priekšgalā. Zinu, ka ir cilvēki, kuriem šis spēlētājs nesimpatizē, bet viņš ir fenomēns, kuram augstā līmenī ir tehnika,

ātrums, spēja pieņemt lēmumus, ir labs laukuma redzējums, arī pašpārlicinātība. Lai šo spēlētāju apturētu, pretiniekam bieži jāpārkāpj spēles noteikumi, un šis ir spēlētājs, kurš var izšķirt spēles iznākumu. Brazīliešiem ir tā kvalitāte, kuras ļoti pietrūkst Latvijas izlases spēlētājiem, galvenokārt jau tehniskajā sagatavotībā. Man kā trenerim jācenšas to iemācīt jaunajiem futbolistiem.

Rezultatīvākais – Ronaldu

2. Juris Zundovskis, bokseris, agrāk trenējies futbolā: – Pasaules čempionāts ir supersacensības! To visā pasaulē vēro miljoniem cilvēku. Kopā ar brāli skatāmies visas spēles. Arī darbā ar kolēģiem paskatāmies, pēc tam

epizodes pārrunājam.

Domāju, ka futbols aizrauj arī to, ka ir sens sporta veids, taktisks un to var spēlēt katrā pasaules malā, ir pieejams visiem. Mana favorīte ir Brazīlija. Pagaidām vēl pārāgri spriest, vai sacen-

sībās būs arī kāda vilšanās. No spēlētājiem patlaban priekšgalā izvirzījies Portugāles valstsvienības pārstāvis Krišianu Ronaldu. Viņam divās spēlēs ir četri gūti vārti, kas pagaidām Portugālei ir arī vienīgie.

Kļūdas un labie piemēri

3. Uģis Mocenvičs, futbolists Čehijas klubā *Teplice*: – Čempionātā jūtu līdzīgu Anglijai un Brazīlijai. Domāju, ka labākas izredzes uzvarēt ir Brazīlijai, jo komandas sastāvā ir augstas klases spēlētāji, kuri spēlē labos klubos un līgās.

nizējusi labā līmenī, atmosfēra jūtama arī otrpus ekrānam. Arī es spēles skatos, citreiz dienā sanāk redzēt trīs, citreiz – vienu.

Čempionātā pārsteigums ir Marokas spēlētājs Amrabats. Viņš spēlē ar Portugāli bija ļoti aktīvs. Patiesībā neko par viņu īsti nezinu, bet viņš atstāja labu iespaidu.

Spēles vairāk skatos kā spēlētājs, pats esmu centra aizsargs, tāpēc vēroju viņu darbību laukumā un kļūdas, lai pats tās spēlējot nepieļautu. Savukārt no labām epizodēm mācos to, ko ieviest savā spēlē.

Uzvarētāju nevar uzminēt

4. Andris Treimanis, futbola tiesnesis: – Pasaules kauss futbolā vienmēr ienes svaigas izjūtas un emocijas. Ikdienā esam pieraduši vērot Eiropas stiprāko klubu un izlašu komandu spēkošanos, kur rezultāti ir visai paredzami, bet pasaules kausā, kur satiekas spēcīgākās izlases no dažādiem kontinentiem (ir atšķirīgi spēles stili, kultūra, vērtības u.c.), spēļu iznākumi ir visai neparedzami, to apliecina dažu favorītzlašu bēdīgie rezultāti, piemēram, Argentīnas, Vācijas.

pirmās spēles iesāk smagnēji un ieskrienas pakāpeniski, labāko spēli sākot rādīt izslēgšanas spēlēs, kur atkāpšanās varianti nav iespējami un jārada labākais, lai uzvarētu pretiniekus.

Attiecībā par uzvarētāju komandu – ja to varētu pateikt, tad nenodarbotos ar futbola tiesāšanu, bet ar rezultātu prognozēšanu. Pirmā spēļu kārtā parādīja, ka uzvarētāju precīzi prognozēt nav iespējams, šis ir salīdzinoši īss turnīrs, bet tajā pašā laikā arī pietiekami garš, kur uzvarētāju var izšķirt komandas līderu trauma, neveiksmju sērija vai veiksmē vienā spēlē.

Pagaidām divās spēlēs izteikti izceļas pasaules futbola zvaigzne Krišianu Ronaldu, kurš apliecina savas zvaigznes statusu, kā arī Krievijas komandas spēlētājs Deniss Čeriševs. Nākamās spēles noteikti vēl izceļ kādu jaunu zvaigzni un talantu. Lielākais neveiksmnieks šobrīd ir Messi Argentīnas izlasē.

Liels pienesums turnīrā ir video tiesnešu asistentu ieviešana, kas ļauj izvairīties no būtiskām, spēļu galarezultātu ietekmējošām kļūdām. Gaidāms interesants čempionāta turpinājums!

Inta Jansone

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Vai šovasar apmeklēsiet kādu festivālu vai citu lielāku pasākumu?

Viktors Judins, IT speciālists: – Man vairs nav tie gadi, kad varu apmeklēt festivālus. Dzīvoju Rīgā, un dažreiz braucu uz *Dzīrēm Kuldīgā*.

Mārtiņš Žabinskis, spāņu valodas skolotājs: – Pagājušajā gadā biju uz *Summer Sound*. 2008. gadā man patika labāk, jo tad pusaudži netika ielaisti par velti. Pagājušogad bija liels juceklis ar bērniem – tas vienīgais nepatika.

Kristīna Rūtenberga, auklē mazo: – Plānoju apmeklēt *Dzīres Kuldīgā*, iešu skatīties maratonu. Braukšu uz Jūras svētkiem Ventspilī. Apmeklēšu Pilsētas svētkus arī Ventspilī un, iespējams, Talsos, kur man pagājušajā gadā ļoti patika atmosfēra.

Ilze Tumpete, pirmskolas skolotāja: – Esmu bijusi uz festivāliem *Liepājas dzintars* un *Summer Sound*. Tie man ļoti patika, tur varēja izpriecāties.

Elīna Kokaine, skolniece: – Noteikti iešu uz Pilsētas svētkiem. Nesen biju uz pasākumu *Kuldīga dimd*. Man ļoti patika. Protams, bija arī tādas grupas, kas nepatika.

Kristīne Celma, jaunā māmiņa: – Esmu vairākiem festivāliem gājusi cauri, pat nezinot, kas tas par pasākumu. Ja būšu pilsētā, apmeklēšu *Dzīres Kuldīgā*. Pilsētas svētkos man patīk tas, ka uz ielām ir daudz dažādu tirdziņu.
Rūta Medīna
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

Kurzemnieks
Kuldīgā, 1905. gada ielā 19, LV-3301

Galvenā redaktore
Daiga Bitiniece – 63350567;
redakcija@kurzemnieks.lv;
reklāmas nodaļa –
63324881;
sludinajumi@kurzemnieks.lv

Izdevējs – SIA *Jaunais kurzemnieks*. Reģ. apl. nr. 1400.
Iznāk pirmdienās, trešdienās, piektdienās.

Pārpublicējot atsauce uz *Kurzemnieku* obligāta.
Iespiests SIA *Poligrāfijas grupa Mūkusalā*, Rīgā, Mūkusalas ielā 15a.
Metiens – 3457.

Vai pagalmi būs atvērti tūristiem?

Kuldīgas vecpilsēta tiek sakopta, un īpašums te iegādājas cilvēki, kuriem ir nauda, lai tos atjaunotu, bet tas neizbēgami novedīs pie lielākas pagalmu norobežošanas. Jādomā, kā viesiem tomēr saglabāt iespēju tajos ielūkoties, – tā secināts vecpilsētas vides komisijā.

PIERASTS IET PA TAISNO

Šoreiz komisija bija kuplā sastāvā un sprieda par ēku kompleksa būvniecību Kalna ielā 14 un Pasta ielā 3. Īpašums pieder uzņēmumam *Rietumu nafta*, un ar laiku paredzēts atjaunot zudušās ēkas: vienu Kalna ielas malā un divas Alekšupītes krastā. Vienlaikus nolemts teritoriju apjozt ar žogu, kas pēc vecpilsētas apbūves noteikumiem būtu augsts un blīvs, Kalna ielas pusē tiktu ierīkoti lieli vārti. Komisijas priekšsēde Jana Jākobsone aicināja diskutēt, vai tas pilsētai būtu zaudējums, ja gājēji vairs nevarētu mērot taisno ceļu no Rātslaukuma uz Kalna ielu un skats uz pagalmu būtu ciet. Pašlaik tiek nojauktas garāžas, kas uzceltas padomju laikā.

ĀRZEMĒS DAŽĀDA PIEREDZE

Iedzīvotāji un tūristi šo vietu iecienījuši, lai no Kalna ielas cauri pagalmam pāri Alekšupī-

Šo vietu Kuldīgā pilsētnieki un tūristi iecienījuši, lai pa taisno tiktu no Kalna ielas uz Rātslaukumu. Bet ar laiku te var parādīties žogs, jo *Rietumu nafta* vēlas atjaunot divas zudušās ēkas.

tes tiltiņam tiktu uz viesnīcas *Metropole* pagalmu un Rātslaukumu. Žogs iecerēts pa zemes gabala robežu, un tas būs tiltam priekšā, bet žogu varēs apiet.

Komisija bija vienprātis, ka gājējiem jāatstāj iespēja tur iet, tikai jāautājums – vai tas tiktu darīts pa iežogoto teritoriju un būtu iespējams tad, kad vārti vaļā, vai arī īpašniekam varētu lūgt žogu celt tā, lai gājējiem paliek iespēja to apiet. Skolas ielā 3 iebraukšanu pagalmā nāktos organizēt no Skolas ielas puses.

Deputāte Sigita Vaivade uzskata, ka vajadzētu atstāt iespēju pagalmos ieskatīties, jo

iebraucējiem tie ir interesanti. Kuldīgas restaurācijas centra vadītāja Ilze Zariņa sacīja, ka Itālijas un Francijas vecpilsētās pagalmi no ielas bieži vien nav redzami – tikai ēkas fasāde, logi ar slēgiem un apaudzis žogs. Savukārt J.Jākobsone atcerējās Somijā, Raumā, redzēto, kur pagalmus norobežo žogs, bet vārti ir vaļā, un aiz tiem var ieskatīties.

GAR ALEKŠUPĪTI ŽOGU NEBŪS

Ēku īpašniekiem cilvēku plūsma cauri pagalmam sagādā neērētības, jo neizbēgami paliek atkritumi un tas apgrūtinā

sakopšanu, piebilda *Kuldīgas komunālo pakalpojumu* vadītājs Pēteris Gobzemis. J.Jākobsone atgādināja, ka reiz bijusi doma par publisko pagalmu koncepciju, bet pēc iedzīvotāju lūguma pašvaldība no tās atteikusies. Tomēr visi bija vienprātis, ka vajadzētu atrast veidu, kā īpašniekus mudināt ļaut cilvēkiem pagalmos ieskatīties.

Komisija nolēma, ka gar Alekšupīti gan žogus celt nevarēs. Tas attieksies ne tikai uz iepriekš minēto īpašumu, bet uz visu vecpilsētu.

Iveta Grīniņa
Andras Ālītes foto

Otrdien lems par ārkārtas situāciju

Ilgstošā sausuma dēļ jāizsludina ārkārtas situācija lauksaimniecībā visā Kurzemē – tādu aicinājumu novadu vadītāji nolēma sūtīt Ministru kabinetam, Krīzes vadības padomei, Zemkopības un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

Lēmums tika pieņemts Kurzemes plānošanas reģiona attīstības padomes sēdē Kuldīgā pagājušajā otrdien, piedaloties arī Saeimas valsts pārvaldes un pašvaldību komisijai.

Līdz šim Ministru kabinetam to bija lūgušas atsevišķas novadu domes, tai skaitā Kuldīgas. Pirmā ārkārtas situāciju nozarē lūdza izsludināt Ventpils novada pašvaldība. Tās vadītājs Aivars Muceniņš sēdē teica: ja arī lietus sāktos, nu tas vairs situāciju labot tik un tā nevarētu – raža lielāka nebūšot. „Zemniekus uztrauc līgumi gan par kredītu atmaksu, gan graudu piegādi un

tas, ka apdrošinātāji atsakās pret sausumu apdrošināt.”

Latvijas Lauku konsultācijas un izglītības centra Liepājas nodaļas vadītājs Aleksejs Kačanovs piebilda, ka zaudējumi ir arī auglīkopjiem un lopbarības vācējiem, ne tikai labības audzētājiem. Turklāt atsevišķas saimniecības jau pateikušas, ka lopu skaitu samazinās, to vidū Kabiles bioloģiskā saimniecība *Rozbeķi*, kas grasās pārdot ap 40 gaļas lopu, lai pabarotu piena govus. Rozbeķu īpašniece Skaidrīte Lankovska neatceras, ka kādreiz būtu bijusi šāda situācija, vienmēr siens esot palicis pāri, un to varējuši pat pārdot. „Šobrīd jau lopiem trūkst barības, un, ja izbarosim to, kas ir, nav zināms, vai tiešām barība ataug un būs ko dot. Tāpēc varbūt būs pat jālikvidē piena govus. Saimniecībā ir ap 40 gaļas lopu, pirmie lopu jau ir likvidēti.” Īpašniece stāsta, ka jāskatās, kāds laiks būs turpmāk, varbūt nebūs jālikvidē visi gaļas lopu, bet tas tiešām

esot atkarīgs no laikapstākļiem. Lēmumu, vai ārkārtēja situācija izsludināma, Krīzes vadības padome varētu pieņemt otrdien, tā vakar vienojušies Ministru prezidents Māris Kučinskis un zemkopības ministrs Jānis Dūklavs.

„Tas var palīdzēt, piemēram, ja Lauku atbalsta dienests situāciju izvērtē, cietašajiem lauksaimniekiem nenosakot sodu par līguma termiņā neīstenotajiem lauku attīstības programmas pasākumiem. Tāpat varētu būt runa par citu atbalstu. Vienlaikus ārkārtas stāvokļa izsludināšana vēl nenozīmē to, ka lauksaimnieki saņems finansiālu atlīdzību,” sacījis M.Kučinskis.

Bet šodien zemkopības ministrs Jānis Dūklavs darba vizītē Kurzemē apmeklēs gan *Rozbeķus* Kabilē, gan *Ezergaļus* Vārmē, gan Alsungas novada zemnieku saimniecību *Gerdas*, gan citas vietas blakus novados.

Daiga Bitiniece

Papildu nauda Jauniešu mājas pagalmam

Kuldīgas novada pašvaldības finanšu komitejas sēdē deputāti nolēma piešķirt biedrībai *SKD jaunieši* papildu finansējumu projektam, kurā tiks sakārtots Kuldīgas Jauniešu mājas pagalmi.

Projektam jau piešķirts *LEADER* programmas finansējums – 30 000 eiro. Par pašvaldības līdzfinansējumu – 10% – lemts jau iepriekš. Šajā sēdē deputāti pieņēma konceptuālu lēmumu par papildu naudu, jo izmaksas izrādījās lielākas, nekā domāts. Kuldīgas novada bērnu un jauniešu centra

direktore Inese Astaševska sēdē skaidroja, ka konkrēta summa būs zināma līdz domes sēdei, kad būs veikta cenu aptauja. Projekta īstenošanu sarežģījušas neskaidrības par īpašumu robežām un pagalmā uzceltās nelegālās būves, no kurām viena ir malkas šķūnis, kas vajadzīgs vietējiem iedzīvotājiem. Atrasts kompromiss – šķūnis tur paliks, bet projekta īstenošana sadārdzinājusies, jo nepieciešams pagalmā izbūvēt drenāžu, ierīkot pandusu pieejamības uzlabošanai, kā arī vārtus uz Jelgavas ielu. Iecerēts teritoriju

iežogot, jo, kā izteicās I.Astaševska, uz Jauniešu mājai piekriņotās zemes tiek novietoti atkritumu konteineri, ierīkotas komposta kaudzes utt. Ēku bērnu un jauniešu centrs nomā no Latvijas Evanģēliski luteriskās baznīcas. Tika nolemts ar iznomātāju runāt par iespējamām nomas maksas atlaidēm atbilstoši ieguldījumiem. I.Astaševska piebilda, ka ēkā ieguldīta jau vairāku projektu nauda. Par šo jautājumu gala lēmums tiks pieņemts domes sēdē.

Iveta Grīniņa

ZIŅO MEDIĶI

Iedzīvotāji tieši pierē

Stāsta Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Kurzemes reģionālā centra statistiķe Dārta Girgensone.

No 15. līdz 22. jūnijam Kuldīgas, Alsungas un Skrundas novadā ātrās palīdzības mediķi devušies uz 87 izsaukumiem. Uz slimnīcu aizvesti 44 pacienti, no tiem divi bērni. 18 vīrieši un divas sievietes bijušas alkohola reibumā. Nedēļas laikā bijušas divas krimināltraumas – Pelču pagastā un Kuldīgā. Vienā cietis vīrietis, otrā – sieviete, abi alkohola reibumā.

Skrundā vienu gadu vecs zēns uzlējis sev krūzi karstas tējas, pēc palīdzības sniegšanas atstāts mājās. 14 gadus vecs zēns ar divriteni braucis pa ceļa nomali, uzbraucis akmenim, nokritis un savainojis apakšstilbu. Kurmāles pagastā 49 gadus vecam vīrietim, strādājot mežā, divas bites iekodušas pierē. Viņš ar alergisku reakciju nogādāts slimnīcā. 88 gadus vecs vīrietis pakritis pagalmā un izmežģījis celi. Alsungas novadā 26 gadus vecs vīrietis, spēlējot bumbu, ar degunu ietriecies citam spēlētājam plecā. Ar iespējamu deguna kaula lūzumu nogādāts slimnīcā. Gudenieku pagastā 25 gadus vecs vīrietis alkohola reibumā ietriecies sienā ar plecu, to savainojot. Skrundā 63 gadus vecs vīrietis alkohola reibumā savās mājās kritis un notikušo neatceras. Ar iespējamu smadzeņu satricinājumu un vaļēju brūci galvā nogādāts slimnīcā. Turlavas pagastā 20 gadus vecs vīrietis alkohola reibumā iekritis akmeņu kaudzē un, iespējams, guvis jostas skriemeļu lūzumu.

Uzklaušāja Iveta Grīniņa

VUGD ZIŅO

Gudeniekos deg ferma

21. jūnijā 20.12 ugunsdzēsēji glābēji steidzās uz izsaukumu Kuldīgas novada Gudenieku pagastā. Ierodoties notikuma vietā, tika konstatēts, ka deg neapsaimniekota ferma (450 m²) un tai ir iebrucis jumts. 1.27 ugunsgrēks tika likvidēts.

NUMURA CITĀTS

„Mobilie tālruņi ar veselīgu dzīvesveidu neiet kopā. Tas ir briesmīgi, kad, garām ejot, redz bērņus, kuri sasēdušies uz dīvaniniem un nevis sarunājas, bet skatās telefonā,” saka skolotāja Silvija Herca.

Radošie vēsturnieki

Jekaba Aleksandra Krūmiņa foto

Nometnē Radoši krāsainā vēsture bērni veido savus senos rakstus.

„Bērņus interesē, piemēram, tas, kā radās putekļu sūcējs vai kurš izgudroja fotoaparātu,” saka nometnes Radoši krāsainā vēsture vadītāja Lāsma Vītoļa.

Ceturto gadu to rīko biedrība Kuldīgas mantojums – privātās pirmskolas izglītības iestādes Mazo bērnu skola dibinātāja. Kaļķu ielā 33 bērniem no 8 līdz 12 gadiem dota iespēja radoši iepazīt vēsturi, bet tēmas izvēlētas pēc mācību stundu tematikas. Šogad rādīti seno laiku tērpi, valūta, senā rakstība. Bērni uz papīra ar melno krāsu un šablonu veidojuši attēlus. Rādītas arī dažas vēsturiskas filmas – tās viņiem ļoti patikušas. Lai arī tēma katru gadu mainās, nometnes vieno radošums – tā tur netrūkst.

Bērni ir vienīgi ieguvēji

Priekā dienā – Mazā pirtnieka darbnīca. Skolēni klausījās Daigas Krūmiņas stāstījumā, izgatavoja sev skrubi un sasēja slotiņu.

Nometnes arhīva foto

Jau no mazotnes veidot priekšstatu par veselīgu dzīvesveidu – tāds ir Kuldīgas Centra vidusskolas nometnes Veselīgo brīnumu kabata mērķis.

23 dalībnieki klausījās ārstu lekcijās, iesaistījās ēdienu gatavošanā, pārgājienos, ekskursijās, nodarbībās baseinā.

„Esam iekļauti veselību veicinošo skolu projektā,” stāsta nometnes vadītāja Silvija Herca. „Dienu nosaukumi ir Veselīgā kabata, Brīnumu kabata, Zaļā kabata.” Bērni paši cenšoties domāt, ko un cik daudz ēd. „Nodarbību laikā telefonus izmantot nedrīkst, bet, ejot pārgājienos, izmantojam aplikāciju Soļu skaitītājs. Ja grib lietot tālruni un dzīvot veselīgi, tas jādara gudri.” Dalībnieks Edijs

Vitomskis stāsta: „Nometnē esu trešreiz jau raksturojis šo notikumu kā pirmo gadu. Toreiz gribējām braukt uz Usmas Meķiem, bet lija lietus. Nācās palikt skolā. Tur bija jāsarīko priekšnesums. Draugu un mana izvēle bija dažādas smieklīgas dziesmas. Pie mūzikas lēkājām, dejojām un priecājāmies.” Raitis Megnis te ir pirmo reizi: „Interesanti ir tas, ka var iet laukā, ir dažādi izbraucieni, komandas darbs. Uzdevums, kur jāiet pa pilsētu un jāmeklē dažādas zāļu tējas, man likās jautrs.” Enijai Bērzuļai patīk uzdevumi, kuros jāstrādā komandā, jo tā varot sadraudzēties un iemācīties sadarboties. Viņa priecājas, ka atnākusi, un gaida braucieni uz Usmas Meķiem.

Kikbokss + svaigs gaiss

Nometnes Cīņas gars treneris Sergejs Ļeonovs bērniem ierāda kikboksa paņēmienus.

Andras Ālītes foto

Nometnē Cīņas gars, ko organizē cīņas klubs Team Kuldīga, var apgūt kikboksa pamatus.

Sporta nometni vada kikboksa un boksa treneris Sergejs Ļeonovs. Stāsta rīkotāja Jeļena Miezīte: „Notiek divi treniņi dienā: rīta rosme un dienas treniņš, kas ilgst stundu, pusotru. Pirmais ir attīstošs, tajā ir dažādi vingrinājumi, otrs balstīts kikboksa tehnikas pamatos. Tiek izmantots inventārs: boksa cimdī, maiss. Kad ir karstas dienas, darbojamies ārā un pēc kārtīga treniņa dodamies peldēt.”

Šogad nometnē ir 19 bērnu. Visi nesperto, tomēr mērķis ir bērņus iedvesmot sākt to darīt. „Dažus bērņus pieteica mammas, jo viņiem ir liekais svars,” turpina Jeļena. „Cīņas garā var nedaudz atbrīvoties arī no tā. Būs lekcija par uzturu, kā un ko pareizi ēst. Būs koriģējošā vingrošana, jo esmu fizioterapeite. Gribu apskatīt bērņu muguru un, iespējams, vecākiem ieteikt, kā uzlabot stāju.”

Bērņiem sagādātas vienādas cepurītes. „Lai pilsēta, mūs ieraugot, uzreiz saprot, ka tā ir nometne Cīņas gars,” smejas Jeļena. Nometne atšķiras ar to, ka ekskursijas nav paredzētas – viss laiks tiks pavadīts pilsētā.

Jekabs Vitomskis te nāk pirmo gadu un tieši kikboksa vingrinājumu dēļ: „Tie izskatās grūti, bet patiesībā ir viegli.” Gustavam Gluškovam rit otrais gads. Viņš pie nometnes slodzes jau pieradis, jo trenējoties vieglatlētikā. „Smieklīgu notikumu ir bijis daudz. Ja stāstīšu, tad raksts avīzē iznāks ļoti garš!” pasmaida Gustavs.

„Gatavi darboties!”

Andras Ālītes foto

Nometnes Es – rotaļlietu meistars dalībnieku veidotās aitiņas un vārdes.

Es – rotaļlietu meistars ir nometne Kuldīgas Alternatīvajā sākumskolā. Tā vēlas attīstīt fantāziju, parādīt, kā top lelles un darbojas leļļu teātris. Nometne bijusi ļoti pieprasīta – jau drīz pēc izziņošanas vietu gandrīz vairs nav bijis.

No papīra, tekstila, koka un stieples tiek veidotas rotaļlietas. Bērni ar prieku tās gatavo un pēc tam spēlējoties. Ļoti patīcis taisīt aitiņu lelles, rakstīt scenāriju, spēlēt teātri, kurā galvenie aktieri bijušas pašu veidotās aitiņas. „Es kļuva par profesionālu aitu kāju līmētāju!” smejas skolotāja Inese Vitte.

Paredzēta arī ekskursija uz Tukuma salmu muzeju. Tur varēs veidot figūras no salmiem, stāsta nometnes vadītājas I. Vitte un Ilona Incenberga. „Beigās būs jāliek lietā iztēle. Katram iedosim materiālus, un pēc brīvas izvēles viņi varēs veidot jebko.” Kā jau īstiem rotaļlietu meistariem būšot arī leļļu teātris Liepājas teātrī. Bērni varēs apskatīt, kā top aktieru lelles, un pēc tam redzēt, kā tās atdzīvojas izrādē Lāčradzis.

Bijusi diena, kad datori izmantoti, lai iegūtu pamācību, kā locīt origami. Zinošākie paši to atraduši un izpildījuši, citiem palīdzējuši skolotāji. Tiem bērņiem, kuri kaut ko nezināja, palīdzēja tie, kuri saprata, – dalībnieki esot iemācījušies sarunāties. „No viņiem saņemām kvalitātes apzīmējumu – vislabākā nometne,” piebilst I. Vitte.

Rūta Mediņa

Dzīves provokators

„Pasūtītājs no pārsteiguma bija sēdus! Viņš nezināja, ka es ko tādu māku uztaisīt,” tā par viduslaiku lellēm dzīvajā muzejā *Senās Kuldīgas stāsts* Jelgavas ielā saka vairāku šīs kolekcijas tēlu autors – sabilnieks ANDRIS MILLERS.

Kā šis muzejs radās?

Roalds Cinis (kafejnīcas *Goldingen Room* saimnieks, arī sabilnieks – red.) atnāca pie manis uz darbnīcu un stāstīja, ka veido kaut ko līdzīgu muzejam. Jautāja, vai varu uztaisīt lelles – viduslaiku tēlus, kas radītu atbilstošu atmosfēru. Kāpēc ne? Man patīk savam darbam latīņu pacelt arvien augstāk, tādēļ izdomāju, ka šie tēli varētu kustēties – lai būtu pārsteiguma moments. Izfunkcionēju, uztaisīju mehānismus. Parādīju maketus – Roalds bija sēdus...

Kur šādas prasmes iemācījies?

Es mācos visu mūžu. Naktīs sēžu internetā. Piemēram, nupat skatījos, kā Vjetnamā veido betona dzegu rakstus. Cik vienkārši viņi to dara! Ar mazu nazīti visu izskrubina. Vai arī – kā mūrē velvi. Latvieši vispirms uztaiša veidni, tad mūrē. Kad viss uzmūrēts un materiāls sacietē, veidni no apakšas izjauc ārā, un viss kārtībā. Bet skaties un brīnies: citviet *džeki* pareizā leņķī nokaļ ķieģeli, pareizā leņķī noliek un velvi uzmūrē bez nevienas veidnes. Man mute palika vaļā!

Skolu vajadzētu pārorientēt uz internetu – tur var apgūt jebkuras prasmes. Bet, ja mācās diplomu, apliecību dēļ, tad jau gan...

Kādas tev pašam apliecības?

Mācījos Liepājas lietišķās mākslas vidusskolas keramikas nodaļā. Pēc tam mani aizsūtīja strādāt uz Ezerciemu: taisīju velnus – pelnu traukus. Nemaz nevar teikt, kādu naudu pelnīju! Ja *iespringu*, varēju dienā 60 velniņus uztaisīt. Pāris mēnešos nopelnīju motociklu *Jawa*! Latvijā visu, ko ražojām, nemaz netirgoja – preces gāja uz Krieviju. Šo karjeru pārtrauca iesaukšana armijā. Pēc dienesta sāku strādāt Sabiles vidusskolā – aiz savas labās sirds, izlīdzot toreizējam direktoram Zelmēnim, kamēr atradīsies pastāvīgs skolotājs. Uz nedēļu, kura vēl nav pagājusi līdz šai dienai. Kad biju kādu laiku pastrādājis, nācās iet studēt – kas tas par skolotāju, kuram nav augstākās izglītības! Absolvēju LPSR Valsts Mākslas akadēmijas pedagoģijas nodaļu.

Kā apguvi prasmī strādāt ar koku?

Kāda tur prasme! Nav starpības, ar ko strādā: ar koku, mālu vai sviestu. Mainās tikai naža asums. Darbs pats parāda, kā jā dara. Cita lieta ir elektronika – tā man tumša bilde. Tur taustīties nevar, tur jāzina.

Labi, pieņemsim. Bet tu arī glezno.

Es taču beidzu Mākslas akadēmiju – tad jau tikpat kā gleznotājs... Gleznot man ļoti patīk. To daru ziemā, kad mazāk citu darbu. Klausos mūziku un gleznoju. Visvairāk man patīk *figurāli gleznojumi* – kaili ķermeņi. Savas gleznas es drīzāk sauktu par pagleznojumiem. Ir tāds jēdziens *pagleznojums* – gleznas tapšanas stadija, kad sagatavo molbertu, veido kompozīciju. Un ir cita veida *pagleznojumi*, kad bildei nepieķeras ar nopietnu pamatīgumu no viena gala līdz otram, bet pieskaras un paglezno. Kolīdz redzu, kāda

tā bilde būs gatava, vairs nav interesanti. Citi to vēl neredz, bet es redzu. Un tad pārtraucu strādāt – tā it kā paliek nepabeigta. Tāpēc drīzāk esmu pagleznotājs, nevis gleznotājs.

Vai tā tava meditācija?

Viss, ko nedara naudas dēļ, ir meditācija. Tas, ko dara, lai nopelnītu, ir darbs.

Vai tavas gleznas bijušas izstādēs?

Bija izstāde Sabiles kultūras namā. Kad bērni nāca uz koncertiem, gleznas nācās aizsegt... Vairāk izstāžu neesmu rīkojis: es taču esmu skolotājs. Nevaru tādus darbus rādīt – mani atļaidīs no darba! Par izglītības sistēmu nemaz negribu runāt – smaga tēma atsevišķai sarunai. Ir tik daudz neatbildētu jautājumu un neargumentētu darbību! Jebkurai rīcībai jābūt pamatotai. Jo vairāk argumentu, jo tavs viedoklis spēcīgāks. Tavi argumenti var būt stulbi vai demagoģiski, bet tiem jābūt. Ja argumentu nav, nemaz nesāc!

Izklausās, ka tev patīk provokācijas.

Tas ir skaistākais, kas dzīvē ir. Es nedaru neko, kas man nepatīk. Un, ja neredzu tam jēgu, tad vēl jo vairāk.

Arī darbavietā?

Televīzija man iemācījusi uz neērtiem jautājumiem atbildēt ar frāzi „Komentāru nebūs”...

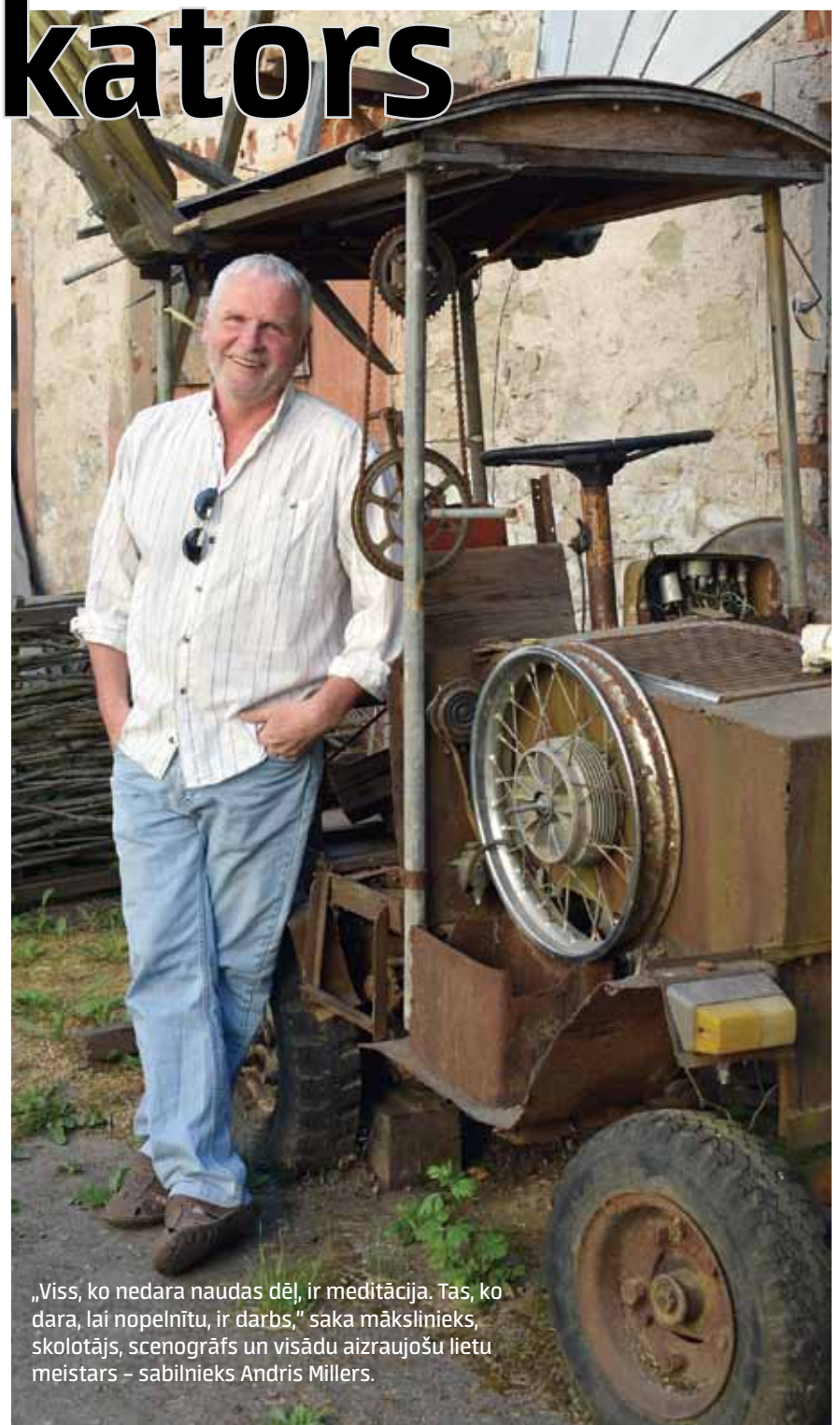
Kura ir tava darbavietā?

Strādāju Sabiles un Vānes pamatskolā – esmu mājturības un tehnoloģiju skolotājs. Esmu bijis arī klases audzinātājs 5.–9. klāsēm. Šis vecums man patīk vislabāk: viņi visam iebilst un runā pretī, vienmēr jābūt gatavam diskutēt un savu viedokli argumentēt. Es gan savas domas jauniešiem nekad neesmu uzspiedis. Saku: „Es šajā situācijā rīkotos tā, bet tu pats apdomā un pieņem lēmumu! Ja kļūdīsies, tas būs tavs lēmums un tava pieredze.” Zināšanas nāk caur pieredzi.

Sabiles mūzikas un mākslas skolā mācu zīmēšanu, gleznošanu, veidošanu, kompozīciju, keramiku, darbu materiālā. Saskaņot stundas trijās skolās, iznāk trīs pilnas darbdienu. Pārējās četras izmantoju savām nodarbēm. Veidoju vides objektus, dažādus pasūtījuma darbus.

Sabilē esmu izveidojis savu koka rotaļlietu muzeju. Bet tas jau sen vairs nav mans. Sākumā aicināju cilvēkus apskatīt manis izveidoto koka rotaļlietu kolekciju. Ik pa laikam kāds pajautāja, vai var pievienot savas rotaļlietas. Protams, nes tik šurp! Tā nu tagad sakrājušies liela daļa citu cilvēku, sevišķi bērnu, darinātu lietu. Daži eksponāti nopirkti krāmu tirdziņos, citi izvilkti no dedzināšanai paredzētām malkas kaudzēm. Vislielākā vērtība manās acīs ir tiem, kurus bērni taisījuši paši savām rokām. Tostarp mani audzēkņi no valsts sociālās aprūpes centra *Kurzeme* filiāles *Veģi*. Tām mantiņām ir īpaša biogrāfija. Tā nu iznāk, ka es šajā muzejā esmu tikai uzraugs un putekļu notraucējs – kādam jau tas jā dara.

„Ar ko atšķiras koka apdares amatnieks no pelmeņu rullētāja? Ne ar ko! Ja galva uz pleciem, strādā, ar ko gribi, – kāda starpība!”

„Viss, ko nedara naudas dēļ, ir meditācija. Tas, ko dara, lai nopelnītu, ir darbs,” saka mākslinieks, skolotājs, scenogrāfs un visādu aizraujošu lietu meistars – sabilnieks Andris Millers.

Pats muzejs ar visiem eksponātiem pieder bērniem.

16 gadus esi veidojis ugunsskulptūras Sabiles Vīna svētkos. Arī tas ir izaicinājums.

Bez šaubām! Lielākās skulptūras augstums bija 15 metru. Ja uzliksi kalnā mazu knibuli, tas jau ne pēc kā neizskatīsies! Jābūt apjomam un jaudai. Un vienmēr jāatceras, ka var uzņākt lietus. Jānodrošinās – materiāls jā sagatavo tā, lai lietus to šovu neizjauc.

Tu veido arī ugunsmašīnas pēc hercoga Jēkaba laika paraugiem.

Es gan dzīvi tajā laikā īsti neatceros – varu vadīties vienīgi pēc aprakstiem. Ierosmi deva vēsturnieka Agra Dzeņa savāktie materiāli par ugunošanas ierīcēm 17. gadsimta hercoga galmā. Tajā laikā salūtu īsti nešāva – grieza visādus ratus, stumdēja koka un metāla figūras. Es arī mēģinu darināt svārstus, strūklakas un veidot kompozīciju. Salūts ir pompozs, ugunsrats – daudz intīmāks.

Ilgus gadus esi Sabiles amatierteātra scenogrāfs.

Tā sagadījies.

Un aktieris.

Arī tā sagadījies. Aiz savas labās sirds cilvēks iekrīt visādās afērās.

Kāpēc to dari?

Es jau teicu: nedaru neko, kas man nepatīk. Tā tad teātri spēlēt man patīk, būt kopā ar interesantiem cilvēkiem, aizbraukt ar izrādēm tur, kur citādi nenokļūtu. Piedalīties Dziesmu svētkos. Šie jau būs trešie, kuros ar izrādi piedalās Sabiles amatiereteātris. 2. jūlijā Vērmanes dārzā Rīgā spēlēsīm Ādolfā Alunāna *Mucenieku un mucenieci*. Bet teātri jau neviens tā īsti nespēlē – aktieris vienkārši uzšķērš savu miesu attiecīgajā vietā. Vajag tēlot ākstu – uzšķērd kaut kur zem ribas! Vajag mīlētāju – uzšķērd kreisās krūts apvidū! Katrā ir iekšā viss, tikai kurā brīdī ko paņemam. Tāpēc jau visi aktieri ir klāti redzamām un neredzamām rētām.

Vai arī šobrīd ir provokatīvi pasūtījumi, kuriem esi piekritis?

Talsu Pilsētas svētkos pastaigai vecpilsētā esmu piekritis radīt dažus mutantus – es audzēju spārnus. Ne sev – citiem. Objekts sauksies *Pieguļa*. Negribu atklāt sīkāk – nāciet skatīties Tīguļkalnā 29. jūnija vakarā no 22.00 līdz vienam naktī! Ceru, ka izdosies cilvēkus pārsteigt ar ko nebijušu. Dzīvi vajag uztvert rotaļīgi – tā ir spēle. Nežēlīga. Tāpēc tik skaista.

Ziedīte Začeste
Laimas Annas Začestes foto

Samērā izplatīts esot stereotips, ka bērnam noteikti būs slikti gēni. Šādiem spriedējiem Olga mēdzot pārjautāt, vai viņi paši cēlušies no aristokrātiem.

Lai bērns var augt ģimenē

Tos, kuri aizdomājušies, ka mīlestību un iespēju augt ģimenē gribētu dāvēt bērnam, kurš palicis bez vecāku gādības, Ventspils biedrības *Piecas izaugsmes formulas* vadītāja Olga Apse aicina uz bezmaksas konsultāciju 29. jūnijā Kuldīgas novada sociālajā dienestā, Dzirnnavu ielā 9.

Konsultācijai var pieteikties pa tālr. **20490197**.

Projektā *Kurzeme visiem* biedrība *Piecas izaugsmes formulas* kopš marta sniedz bezmaksas padomus potenciālajiem aizbildņiem, adoptētājiem un audžuģimenēm. „Mūsu mērķis ir ieinteresēt, motivēt, konsultēt audžuģimenes, tā palielinot to skaitu Kurzemē un Latvijā,” stāsta biedrības vadītāja.

Olga ar dzīvesbiedru Endiju arī paši audzina ne tikai meitas Lanu un Alisi, bet arī trīs puikas, no kuriem divi jau adoptēti. Apse bērņus nedala: tiklīdz kāds viņu ģimenē nonāk, tā ir savējais neatkarīgi no juridiskā statusa – vai ir pašu bērns, adoptēts vai audzūbērns.

SAVAS EMOCIJAS PIEBREMZĒT

Sākumā Apšu ģimene domājusī tikai par adopciju, jo Olgai kā emocionālam cilvēkam bijis grūti pieņemt to, ka bērnu varētu uzņemt tikai uz laiku, kā tas notiek audžuģimenēs. „Sākumā uz audžuģimeņu kustību skatījies ļoti skeptiski – tieši emocionalitātes dēļ, bet bērnu labā savas emocijas var piebremzēt,” norāda Olga, uzsverot, ka viņiem noteikti ir labāk atrasties ģimenē pat tad, ja tikai uz laiku.

Viņa piemin gadījumu, kad mazulis atstāts dzemdību nodaļā. Audzūmamma rādījusi fotogrāfijas ar bērniņu uzreiz pēc uzņemšanas ģimenē un pēc divām nedēļām. Tajās bijis skaidri redzams, cik lielas izmaiņas notiek, ja zīdains saņem tik svarīgo emocionālo saskari: kāds viņu samīļo, ņem rokās, ieskatās viņam acīs. Pirmais no Olgas un Endija ģimenē uzņemtajiem puikām nācis no bērņunama, un vecākus pārsteidzis tieši klusums – bērns pakrīt, bet neraud, nesauc palīgā. Kad bērniņš sapratis, ka atliek vien mamma pasaukt un viņa būs klāt, saucis vai katru pusstundu, tostarp naktīs.

Gatavojoties bērnu uzņemt, vēl jo vairāk pusaudzi, audžuģimenei jāapsver, vai tā gatava ar visu tikt galā. Jāsaprot, ka bērna rīcība var būt dažāda: viņam tā ir kārtējā trauma un rīcība jau ir sekas. Bērns var apzināti vai neapzināti audzūvecākus provocēt, lai redzētu, kā viņi rīkosies, cik ilgi šādu uzvedību izturēs. Audzūvecākiem jābūt lielai pacietībai un mīlestībai, bet no apkārtējiem – radiem, draugiem un pārējās sabiedrības –

Olga un Endijs Apse ar bērņiem Lanu, Alisi, Aleksu, Tomu un Semu ciemos pie Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa un viņa kundzes Ivetas Vējones.

tās sagaida iecietību pret bērna uzvedību adaptācijas laikā. Samērā izplatīts esot stereotips, ka bērnam noteikti būs slikti gēni. Šādiem spriedējiem Olga mēdzot pārjautāt, vai viņi paši cēlušies no aristokrātiem.

VISU VAR NOSKAIDROT

Tos, kuri apsver, vai kļūt par audžuģimeni, O.Apse aicina atnākt un aprunāties: „Konsultācija nenozīmē, ka ceļš uzreiz vedīs uz bāriņtiesu. Galvenais ir noskaidrot visus jautājumus.” Lai kļūtu par audžuģimeni, nav obligāti jābūt pārim – uz to var pretendēt arī vientuļa mamma vai tētis. Pārsvārā tās esot sievietes, bet Latvijā esot arī daži audzūtēvi, kuri rūpes par audzūbērņiem uzņēmušies vieni. Dažkārt šo lēmumu cilvēki pieņem tad, kad pašu bērni izauguši, bet vecāki vēl jūtas spēcīgi un gatavi par kādu parūpēties.

Lai kļūtu par audzūvecākiem, vispirms jāiziet īpaši kursi. Tos rīko reizi gadā, un tie ilgst trīs mēnešus. Nodarbības notiek brīvdienās, lai uz tām varētu tikt

strādājošie. Par to, kad un kur kurši notiks, zinās pateikt bāriņtiesa. Potenciālajiem audzūvecākiem jāapmeklē psihologa konsultācijas, jāiesniedz izziņa no darbvietas par ienākumiem un izziņa par veselības stāvokli. Bāriņtiesa sodāmības reģistrā pārliecināsies, vai cilvēks nav krimināli sodīts, apskatīs dzīves apstākļus. Jārēķinās, ka bāriņtiesa prasīs, lai pašu bērni un arī radnieki būtu informēti par gatavošanos kļūt par audzūvecākiem.

Kad viss nokārtots, ģimene raksta iesniegumu bāriņtiesai. Tajā ir tiesības norādīt, cik vecu bērniņu ģimene gatava uzņemt, var precizēt vēlamo dzimumu un citus aspektus. Informācija par audžuģimeni būs pieejama visām bāriņtiesām Latvijā. Ja pašvaldībā, kurā ģimene dzīvo, nebūs atbilstoša bērna, to var uzrunāt citu pašvaldību bāriņtiesas. Kad atbilstošs bērns būs atrasts, ģimene varēs ar viņu tikt. Ja ģimene gatava bērnu uzņemt, bāriņtiesai jānodrošina audzūvecākiem informācija par bērna bioloģiskajiem vecākiem un veselības stāvokli, jāizsniedz bērna dokumenti, tostarp medicīniskā dokumentācija, lai audzūvecāki zina, kādas potes bērns saņēmis, ar ko slimo. Reizēm dokumenti

pazuduši vai to nodošana kavējas, un tad ir svarīgs arī ģimenes ārsta atbalsts un atsaucība.

Apšu ģimene saskārusies ar to, ka reizēm bērna slimībai ir psihosomatiski cēloņi. Vienam dēliņam bijušas problēmas ar ādu. Dermatīta dēļ ģimenes ārsts nospriedis, ka bērnam būtu jāiet speciālajā bērnodārzā, bet, saņemot vecāku uzmanību un mīlestību, slimība pārgājusi, un par to nekas vairs neliecina.

Pēc gada, kas pavadīts audžuģimenē, bērns var atgriezties bioloģiskajā, ja vien viņa vecāki novērsuši problēmas, kas bieži saistītas ar alkohola vai narkotiku lietošanu, kā arī neprasmī rūpēties par bērniem, jo pašiem nav bijis gādīgu vecāku. Laikā, kas bioloģiskajiem vecākiem dots, lai labotos, viņi var apmeklēt dažādas mācības un saņemt citu atbalstu. Ja tas nelīdz, bērns kļūst juridiski brīvs, viņu iekļauj adopcijas reģistrā. Ja nav radnieku, kuri vēlētos uzņemties rūpes par bērnu, audžuģimenei ir priekšroka – tai pirmajai jautās, vai tā vēlas bērnu adoptēt.

SVARĪGI SAŅEMT ATBALSTU

Bez valsts nodrošinātā pabalsta un samaksas par pakalpojumu

audžuģimenēm nodrošinātas arī citas iespējas. Bērns var izmantot 20 psihologa konsultācijas, tādās var pieprasīt arī audzūvecāki, lai saņemtu profesionālu palīdzību, jo bērni ir dažādi tāpat kā problēmas, ar kādām viņi ģimenē ienāk. Šai gadījumā jāraksta iesniegums bāriņtiesā. Ja bērniņš ir pavisam mazs, mammai pēc likuma pienākas arī bērna kopšanas atvaļinājums, lai viņa varētu pavadīt laiku kopā un viņu aprūpēt.

No savas pieredzes Olga zina, cik svarīgi ir, lai brīdī, kad ģimenē ienācis audzūbērns un viņam ir adaptācijas periods, vecākiem būtu pieejams kāds, ar ko grūtā brīdī aprunāties, no kā saņemt atbalstu. „Kaut vai tādēļ, lai saņemtu, ka es neesmu traka,” smeja Olga. Apšu ģimene draudzējas un uztur attiecības ar citām audžuģimenēm. Tajās Kurzemes pilsētās, kur tādās ir vairākas, Olga gatava reizi mēnesī organizēt pašatbalsta grupu tikšanos. Šāda tradīcija jau izveidojusies Talsos. Biedrība *Piecas izaugsmes formulas* rīko audžuģimenēm lekcijas, kursus, vasaras nometnes, sadarbojas ar citām biedrībām un piegādā humāno palīdzību.

Katrīna Šmite
Apšu ģimenes arhīva foto

PĀRDOD

Mēbelētu četrstāvu **DZĪVOKLI** Durbē (Lieģos), visas ērtības, cena runājama. Tāl. 26342963.

Veikalā *Dagus*, Liepājas ielā 51, **DARBA APĢĒRBI**, apavi, apjomīgi vīriešu krekli, bikses, jakas, veļa.

Pārdod **PVC LOGUS** un **DURVIS**, iebūvējamus skapjus, bīdāmās durvis, moduļu virtuves. Plašs žaļūziju piedāvājums. Mucenieku iela 25, tālr. 28448638, Gravas iela 1 (*Elvi*), tālr. 28378818.

KARTUPEĻUS lopbarībai. Tāl. 28807400.

Ar piegādi pārdod skaldītu **MALKU**, zāģētavas atgriezumus, 3 m garu meža malku. Tāl. 29249578.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 27885688.

Skaldītu meža **MALKU**. Tāl. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU** jums vajadzīgajā garumā un rupjumā, 6 berkubi – 170 eiro, 10 berkubi – 250 eiro. Tāl. 29562735.

MALKU – skaldītu un klučos. Tāl. 27811870.

Skaldītu **MALKU**. Tāl. 29254530.

26. un 27. jūnijā remontdarbu dēļ iespējami ūdens piegādes traucējumi **Priedaines ciemā**.

SIA **KULDĪGAS ŪDENS** atvainojas par neērtībām.

PĒRK

SIA *Lāses AM* par augstu cenu iepērk **LIELLOPUS** kautsvārā un **CŪKAS** dzīvsvārā. Piedāvājam piemaksas par lopu skaitu. Transports bez maksas. Tāl. 29353243, e-pasts: lases@inbox.lv.

SIA *Valinda* – **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tāl. 29434034.

SIA *A/BI* iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS, TEĻUS, JĒRUS**. Augstas cenas. Samaksa tūlītēja. Svāri. Tāl. 20238990.

Z/s *SMAIDAS* pērk **MĀJLOPUS**. Tāl. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA *Cēsu gaļas kombināts* par augstām cenām iepērk **JAUNLOPUS** un **LIELLOPUS**. Tāl. 26185703, 25573447.

VAJADZĪGI

SIA *Autoserviss IP* (41203016908) aicina darbā C kategorijas **AUTOVADĪTĀJU**. Tāl. 26467028.

SIA *AJG plus* (40003554777) – lentzāģa **OPERATORS**. Tāl. 29192116.

Pērk **AUTOMAŠĪNAS**. Tāl. 27806461.

TRAKTORUS, PIEKABES, inventāru, vieglos auto. Tāl. 26104984.

SIA *Lateira* pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** (arī apgrūtinātus un nenokārtotus), birzis un cirsmas visā Kurzemē. Labas cenas. Kārtojamos dokumentus. Tāl. 27030802, mezi@lateira.lv.

Pērk **ĪPAŠUMUS** ar mežu, **CIRSMAS**. Tāl. 25770062.

Craftwood pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS** visā Latvijā, cena 1000–10 000 EUR/ha. Samaksa darījuma dienā. Atjaunojam taksācijas. Tāl. 26360308.

Pērk ozola un oša **ZĀĢBAĻĶUS**, ozola un oša kamīnmalku (3 m). Tāl. 29997742.

Par labām cenām aļņu, briežu **RAGUS**. Braucam pakal. Tāl. 29886349.

VĪNGLIEMEŽUS no 3 cm diametrā, 24/7, transports. Atļaujas nr.16/2018-E. Tāl. 26284210.

SIA *Annette plus* (5120200903) – **PALĪGSTRĀDNIEKI** bruģēšanas brigādē. Tāl. 29496314.

Ventspils novada pašvaldība (90000052035) izsludina konkursu uz **BŪVINŽENIERA AMATU**.
Pieteikšanās līdz 2018. gada 12. jūlijam.
Plašāka informācija www.ventspilsnovads.lv sadaļā *Aktualitātes, Paziņojumi*.

ORIENTĒŠANĀS SPORTS

Cīņa turpinās

No trim kārtējām tautas orientēšanās sacensību seriāla *Taciņas* kārtām viena – **Īvandē** – atbalstīja Pasaules orientēšanās dienu.

Visā pasaulē orientēšanās distancē vai līdzīgā aktivitātē devās vairāk nekā 351 tūkstotis cilvēku, tā pārspējot pērnā gada rekordu (288 675 dalībnieki). Šajā *Taciņu* kārtā piedalījās vien 38, bet arī ar to devām savu pienesumu Pasaules Orientēšanās federācijas projektam.

8. kārtā Padures mežā visus sagaidīja jaunā vietā ar diezgan īsām un ne tik sarežģītām distancēm, jo karstā laikā garus gabalus skriet neesot prātīgi. Bet šķiet, ka negaidītais karstums ietekmējis ne tikai distanču garumu, bet arī cilvēku vēlmi sportot, jo uz starta stājās vien 31 izturīgākais. Pēdējā kārtā pirms nelielās pauzes *Taciņu* sacensību kalendārā aizvadīta Mordangā reizē ar Talsu seriālu *Zig-zag*.

Joprojām nepārspēts ir kuldīdznieks Kristaps Bērziņš – sešām uzvarām viņš pievienojis vēl trīs un līdz uzvarai kopvērtējumā vīru atklātajā grupā viņam vajadzīgs vairs tikai viens panākums. Vai to viņš nodrošinās jau nākamajā kārtā? Savukārt vīriešu senioru grupā līderpozīcijās nostiprinās Jānis Turks, kuram uzvara vienā no pēdējām kārtām, jo pārējās divās viņš piedalījās kā distanču plānotājs.

Sieviešu atklātajā grupā pārliecinošu sniegumu rāda iepriekšējās sezonas uzvarētāja Līga

Virbule – viņas kontā vēl divas uzvaras. Savukārt, nestrartējot senioru sieviešu līderi, pie divām uzvarām tikusi Māra Plaude.

Pašu mazāko dalībnieku konkurencē pie trim panākumiem ticis viens no jaunākajiem *Taciņu* dalībniekiem Aivis Kristinogs.

10. kārtā būs 27. jūnijā *Sudrabkalnos* (Snēpeles apkārtnē), bet 11. kārtā – 4. jūlijā Skrudas pusē. Starti, kā ierasts, 16.00–18.30. Informācija: www.taka.kuldiga.lv.

Janeta Turka

REZULTĀTI

Grupa	7. kārtā Īvandē	8. kārtā Padures mežā	9. kārtā Mordangā
S13		Kristīne Čakle; OKZK	Līga Laima Matisonē; OKZK
V13	Ralfs Bethers; Medze		Kristers Dakstiņš; Valdemārpils
V15		Alekss Taņicins; Kuldīga	Rainers Balodis; OKZK
SB50	Māra Plaude; LPJ	Aina Baumane; Laidi	Māra Plaude; LPJ
S	Līga Virbule; Aizpute	Odeta Turka; Snēpele	Līga Virbule; Aizpute
VB50	Jānis Turks; Snēpele	Māris Penkulis; Durbe	Arvids Teteris; Jūrkalne
V	Kristaps Bērziņš; Kuldīga	Kristaps Bērziņš; Kuldīga	Kristaps Bērziņš; Kuldīga
Mazuļi	Aivis Kristinogs; Kuldīga	Aivis Kristinogs; Kuldīga	Aivis Kristinogs; Kuldīga

DAŽĀDI

KULDĪGAS AUTOSKOLA aicina pieteikties 95. koda (dienas grupai), kā arī A, B, BE, C, CE autovadītāju kursiem Kuldīgā. Sākums 27. jūnijā. Sīkāka informācija pa tālr. 29491388, 63322550.

Sertificēts **MEŽA TAKSATORS – STIGOŠANA, DASTOŠANA**. Tāl. 28358514.

SIA *Bērzi plus* notīra krūmu **APAUŠUMU** no laukiem un grāvjiem. Pērk zarus šķeldošanai un cirsmas izstrādei. Tāl. 29150380, 26458900.

SIA *Energoparks* tīra **APAUŠUMU**, pērk zarus šķeldošanai, gatavu šķeldu un skaidas. Tāl. 28813110.

Ātri **SASKALDU MALKU**. Tāl. 26449395.

Mobilais **GATERIS**. Tāl. 26648839.

SIA *Upeskalni AB* sniedz pakalpojumus **LOPBARĪBAS SAGATAVOŠANĀ** un **PLATĪBU APĻĀUŠANĀ**. Tāl. 25749865.

Tīra un remontē **AKAS**. Tāl. 27448331.

Tīrām **DZĪLURBUMUS**. Tāl. 29296723.

KAPAKMEŅI Dzirnau ielā 42.

PADOMI

Atvaļinājums un mājokļa drošība – roku rokā

Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Kuldīgas iecirknī sešu mēnešu laikā reģistrētas septiņas zādzības no mājokļiem, informē pārvaldes vecākā speciāliste Signe Šteinberga.

Valsts policija aicina jau laikus parūpēties par mājokļa drošību, pievērst uzmanību apkārtnē redzamām aizdomīgām personām un automašīnām, par to rosinānos ziņot likumsargiem, zvanot pa tālr. 110.

Lai šāds liktenis nepiemeklētu vēl kādu kuldīdznieku, privātmāju saimniekiem ikdienā un dodoties atvaļinājumā jāveic daži svarīgi pasākumi.

Vienmēr aizslēdz sava mājokļa durvis! 25% zādzību no mājokļiem notiek tāpēc, ka to saimnieki nav aizslēguši durvis. Jāatzīmē, ka saimnieki pieļauj šādu kļūdu ne vien dodoties prom, bet arī atrodoties mājās.

Ieslēdz signalizāciju! Apsardzes uzņēmumu pakalpojumu izmantošana var ievērojami atvieglot mājokļa pieskatīšanu prombūtnes laikā. Ja mājoklis aprīkots ar signalizācijas iekārtām, neaizmirsti, prom ejot, signalizāciju aktivizēt!

LĪDZJŪTĪBAS

*Sāp sirds no dēla šķiroties,
Kad viņa taka smilšu kalnā iet.*

/J.Rūsiņš./

Izsakām visdziļāko līdzjūtību Plisku ģimenei, no dēla un brāļa atvadoties.

Otrās sekcijas kaimiņi
Lapeģļu ielā 4

*Ir sāpes, ko nespēj dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spētu.*

/R.Skujina./

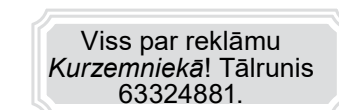
Ārucīt, līdzjūtība tev, Elvītīm un Ivetai.

Tavi tuvākie draugi

SVEASKOG
BEZ MAKSAS ATTĪRA
NO KRŪMIEM
laukus un citas
aizaugušas platības.
PĒRK
zarus, cirsmu atlikumus,
šķeldojamu materiālu.
ĀTRA SAMAKSA.

25 622 293 (Āris)

Viss par reklāmu
Kurzemniekā! Tālrunis
63324881.

VĀRDA DIENAS

No 25. jūnija līdz 1. jūlijam
 25. Milija (102), Maiga (1124)
 26. Ausma (3441), Inguna (1573), Ingūna (810), Inguns (13), Ausmis (3)
 27. Malvīne (155), Malvis (2)
 28. Viesturs (2467), Kitija (1539), Viestards (38)
 29. Pēteris (8565), Pāvils (199), Pauls (936), Paulis (300)
 30. Tālvāldis (395), Mareks (3860)
 1. Imants (4583), Rimants (342), Ingars (620), Intars (1111)

Populārākie: Ausma un Pēteris.

Var svinēt no Jāņiem līdz Pēteriem

Pauls Leimanis, audējs, dūdu spēlmanis no Alsungas:
 – Arī mammas māšīcas dēls ir Pauls. Droši vien mammai un tēvam viņš patika pēc rakstura, tādēļ mani tā nosauca. Mans vārds ir īss, viegli to atcerēties. Lai arī tas nav ļoti populārs, Alsungas pusē zinu vairākus. Šķiet, ka pēc rakstura visi Pauli ir neatlaidīgi: ja ko nodomājuši, tad iet uz mērķi tā, lai to sasniegtu. Ja neiznāk, mēģina vienai vai otram veidam. Kā tajā teicēnā, ka līdz Rīgai tiek, kaut vai līkumu caur Maskavu metot. Tulkojumā no latīņu valodas Pauls nozīmē *mazs*. Tā kā man mazs augums, vārds ir ļoti piemērots. Skolā par Mazo arī bieži saukāja, un iesauka nākusi līdzīgu visu mūžu. Vārdadiena man ir Pētera dienā, tādēļ varu svinēt tā kārtīgi – no Jāņiem līdz Pēteriem.

LAIKA ZIŅAS

ŠODIEN, 25. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 52 min.
 Saule lec 4.30, riet 22.22.

Naktī +12°...+13°

Z
 R → A
 D
 2–4 m/s

Dienā +13°...+17°

Z
 R → A
 D
 1–3 m/s

RĪT, 26. JŪNIJĀ

Dienas garums – 17 st. 51 min.
 Saule lec 4.31, riet 22.22.

Naktī +11°...+17°

Z
 R → A
 D
 2 m/s

Dienā +19°...+21°

Z
 R → A
 D
 2–3 m/s

Auksta zupa karstam laikam

Aizvien vairāk cilvēku interesējas, kā ēst veselīgi. Kā izmantot sezonālos dārzeņus un ogas, 6. jūnijā Kuldīgas veselības centra pagalmā aukstās zupas meistarklasē rādīja restorāna *Bangert's* šefpavārs Aigars Sīlis.

Viņš pagatavoja trīs ēdienus: gaspačo, avokado zupu un saldo zemeņu un apelsīnu zupu. Pasākumu rīkoja biedrība *Savējie savējiem*, un tās pārstāve Līga Vaļģe solīja, ka meistarklases būs vēl un, cerams, kļūs par tradīciju.

Sanākušie ēdienus nogaršoja un rūpīgi pierakstīja šefpavāra Aigara Sīļa receptes un ieteikumus, lai arī paši var pagatavot veselīgas aukstās zupas.

Receptes

Gaspačo

Sakapā svaigu garo gurķi, pievieno divas bundžas tomātu savā sulā, divus svaigus tomātus, sešas ķiploka daiviņas, šķipsniņu raudenes (oregano), sāli, visu blendē. Kubiņos sagriež marinētu gurķi un ar visu sulu pievieno zupai. Rotā ar zirņa dīgstu.

Avokado zupa

Gabaliņos sagrieztus piecus avokado blendē kopā ar 1,5–2 litriem kefīra, pievieno sāli un puses citrona sulu. Pievieno kubiņos sagrieztu svaigu gurķi, sakapā svaigas piparmētru lapiņas. Pēc izvēles var likt klāt vārītu olu vai garšvielas. Rotā ar piparmētrām.

Zemeņu un apelsīnu zupa

Blendē 1,5 kg zemeņu, 2 litrus svaigi spiestas apelsīna sulas, nedaudz citronu sulas un cukura. Pievieno 0,5 kg saspaidītu zemeņu, 150 g smiltsērķšķa ogu. Pirms pasniegšanas pielej 500 ml baltvīna vai šampanieša.

Lailas Liepiņas teksts un foto

ASTROLOĢISKĀ PROGNOZE /26. jūnijs – 2. jūlijs/

Jolanta Hercenberga, astroloģe

Auniem derētu fiziska un garīga atpūta. Kopā ar sev mīļiem cilvēkiem jāļauj prātam apturēt skrējieni un notikumus jāiesaistās pēc izjūtām. Jāļauj dzīvei, kas uz priekšu rit neplānota.

Vēršiem pozitīvas emocijas vairo bērni un mazbērni. Aktualizējas piederība dzimtai vai kādai domubiedru grupai, būs jūtams komandas spēks. Attiecībās valdīs romantiska gaisotne.

Dvīņiem gaidāmi īsi izbraucieni un izklaides kopā ar patīkamiem cilvēkiem, aktīva komunikācija un sabiedriskā dzīve. Darbā nevajadzētu iekarst par sīkumiem. Ja iespējams, jāpaņem kāda brīvdiena.

Vēžu noskaņojums būs lielisks, jo tie it visā spēs saskatīt pozitīvo. Iedvesmos mākslas priekšmeti, eleganti tērpi un koši aksesuāri. Pateicoties draugiem, var rasties jaunas darba iespējas.

Lauvām organisms var raidīt signālus, ka tam nepieciešama kārtīga vitamīnu deva un slodzes samazināšana. Veselības nostiprināšanas procedūras dos labus rezultātus.

Jaunavām labākais padomdevējs būs intuīcija. Nejaušības tiks pamainīt tuvākās nākotnes plānus. Jāizmanto tas,

ka šobrīd naudas enerģija ir ļoti draudzīgi noskaņota.

Svāriem labs laiks dzīves telpas uzlabošanai, jaunas atrašanās vietas darījumiem ar nekustamo īpašumu. Patiks saimniekot pa mājām, darbos tiks pievienota sirds enerģijas deva.

Skorpioniem būs iespēja pašapliecināties, parādīt savus talantus un runas dāvanas plašākai auditorijai. Cilvēkiem iepatīkties būs viegli, tādēļ šis ir ļoti labs laiks reklamēšanai un piedāvājumu izteikšanai.

Strēlnikiem izjūtas, ka drīz kādā no jomām dzīvē sāksies jauns posms, nav nepamatatās. Jābaida vasaras piedāvātās atpūtas iespējas, jāapzinās savas vēlmes un jāsaģatavojas jaunam lēcienam.

Mežāžiem darījumos jābalstās uz aprēķiniem, neļaujoties emocijām. Draugu ieteikumi šoreiz var nebūt labākais risinājums, nosacījumi vai apstākļi var mainīties.

Ūdensvīriem dinamisks periods, kurā daudz telefona sarunu, e-pastu un izbraucieni, arī tikšanās ar interesantiem cilvēkiem un sadarbības partneriem. Pašsajūtu noteiks tas, cik labas būs plānošanas prasmes.

Zīviem nepieciešams pieņemt fiziskos spēkus, jo to rezerves var būt patukšotas. Jāļauj relaksējošām nodarbēm, vaļaspriekiem un atpūtai, jāsmeljas spēki mākslā, kultūrā un dabā.

Čika laiks:
 26.VI 15.53 – 27.VI 18.52,
 29.VI 11.58 – 30.VI 7.37,
 2.VII 1.56 – 20.31.

Kurzemnieku jūlijam var abonēt: līdz 27. jūnijam

- internetā www.abone.pasts.lv (ietaupot 71 centu) • pasta nodaļās
- pie pastniekiem • redakcijā (ietaupot 71 centu)

EGONA ZĪVERTA FOTO

Pērkones līgavas tautastērpa vainags. Šādi spoži vizuļu vainagi ar kuplu un greznu metāla stieplīšu un spirālīšu vijumu un stikla pērlītēm, saukti arī par krūmu vainagiem, ir bijuši izplatīti Dienvidkurzemē – Nīcā, Bārtā, Rucavā. Lai gan Pērkones tautastērps no Dienvidkurzemes tērpiem atšķiras, rotas, arī līgavas rota, bijušas tādas pašas. Līgavu vainags

spoži vizēja un skanēja, lai meitu pasargātu no ļaunā un piesaistītu viņai gaišo un labo. Tomēr grezns vizuļu vainags nebija katras līgavas aksesuārs, tā bija turības pazīme – norāda Kurzemes tautastērpu informācijas centra vadītāja Lia Mona Ģibiete.

Attēlā redzamo vizuļu vainagu darinājuši Andris Garokalns un Astra Dzērve, paraugus smēloties

Liepājas muzejā, kur glabājas vairāki Dienvidkurzemes līgavu vainagi, tāpat kā citas tautastērpu, arī Pērkones tautastērpa, detaļas. Pērkones līgavas tērps līdz ar daudziem citiem tērpiem no Kurzemes un visas Latvijas piedalīsies XXVI Vispārējo latviešu dziesmu un XVI Deju svētku tautastērpu skatē.

MANTOJUMS 5

Digitālais aģents Mārtiņš

Leva Vilmane, "Saldus Zeme"

Visas 812 publiskās bibliotēkas Latvijā ir vienīgās kultūras iestādes, kuras pēdējos 12 gados visstraujāk joņojušas līdzī laikmetam. Tik daudz starptautiskas, valsts un pašvaldību naudas nav ieguldīts nevienā citā kultūras nozarē.

Kursišu bibliotēkas informācijas centra vadītājs Mārtiņš Lagzdons atceras 2006. gadu. Viņš vietējā pagasta bibliotēkā bija nostrādājis tikai gadu, kad visās Latvijas publiskajās bibliotēkās sākās projekts "Trešais tēva dēls". Tas nodrošināja bezmaksas internetu, datorus un iekārtas kopēšanai, skenēšanai un drukāšanai. Vairākos gados "Trešais tēva dēls" kardināli mainīja bibliotekāru skatījumu uz savu darbu un bibliotēkas lomu mūsdienu sabiedrībā.

Sākotnēji šķita, ka pēc plašā, visu valsti aptverošā projekta, kurš Latviju padarīja unikālu pasaulē, bibliotēkām būs pagājis pārmaiņu laiks.

BIBLIOTĒKA 3

Dziedinošie vārdi, augi un rituāli

Daiga Lutere, "Kurzemes Vārds"

Liepājas Universitātes Kurzemes Humanitārā institūta folkloras pētniece IEVA ANČEVSKA nupat aizstāvējusi savu promocijas darbu "Latviešu dziedināšanas tradīcija: teorētiskie un praktiskie aspekti". Pētījums, kas tika rakstīts un aizstāvēts doktores grāda iegūšanai, tiek papildināts un pēc laika iznāks arī grāmatā. Lūdzām levu īsi pastāstīt, kādēļ viņa pievērsās tieši latviešu dziedināšanas tradīcijai un ko uzzināja, pētot šo jautājumu.

Kāpēc pievērsāties dziedniecībai, kas ir diskutabla tēma zinātnes lauciņā?

Dziedināšanas tradīcija līdz šim Latvijā zinātniskā līmenī nav īsti

pētīta. Daudzi joprojām uzskata, ka dziedniecība ir šarlatānisms un mānītība. Kad sāku pētniecisko darbu, sapratu, kādēļ tā – padomju varas gados un arī senākos vēstures periodos tautas dziedniecība bija aizliegta un noniecināta. Savu pētījumu un ekspedīciju laikā ne reizi vien saskāros ar to, ka cilvēkos joprojām mīt ļoti daudz bailu un nevēlēšanās runāt, tiklīdz saruna ievirzās par tautas dziedniecību. Arī zinātnes aprindās sajutu bailes un domu, vai tiešām šo tēmu var pētīt un vai vajag pētīt?

Dziedināšanas tradīciju pētīt tikai teorētiski būtu ļoti grūti. Darba izstrādes laikā man lielā mērā palīdzēja agrāk apgūtās praktiskās zināšanas. 2011. gadā Vācijā mācījos pie etnobotāniķa, kultūranropologa Volfa Dītera Štorla. Kad viņš nākamajā gadā atbrauca uz Latviju, tad bija patiesi pārsteigts par to, cik dzīvas

pie mums vēl ir senās dziedināšanas metodes un... ka tās tā nopietni vēl nav pētītas. Viņš man teica: "Tev tas ir jādara!" Vēl pēc kāda laika satiku profesori Janīnu Kursīti, kura arī rosināja to darīt un piedāvāja savu atbalstu, kļūstot par disertācijas zinātnisko vadītāju.

Kā precizējāt pētījuma lauku?

Sākumā, ķeroties pie pētījuma, nopietnākais darbs bija atlasīt tieši latviešu tautas pārmantotās dziedināšanas metodes. Tādēļ apzināti neintervēju šobrīd pazīstamus dziedniekus, jo viņi mēdz apvienot pēdējos gados Latvijā no Austrumiem un Rietumiem ienākušās dziedināšanas metodes. Mani interesēja, kā latvieši prata un spēja sevi dziedināt daudz gadusimtu gaitā.

TRADĪCIJAS 6

Entuziasma un aicinājuma balsti

✎ Daina Tāfelberga,
"Kurzemnieks"

“Mūžu mūžos būs dziesma, un mūžu mūžos alus smeķes, un mūžam dziesmu svētkos nāks meitenes baltās zeķes,” noskandina komponists un diriģents **EDGARS RAČEVSKIS**, aicināts uz sarunu par latviešu dziedātāju. Šo dziesmu Valters Kaminskis savulaik uzdāvināja no Kurzemes nākušajam mūziķim Račevskim, kurš mūsu koru vēsturē iekalis nozīmīgu vietu vīru balsīm.

Tas bija pirms Vispārējo latviešu dziesmu svētku simtgades. Eju pa Rīgu, satieku Valteru Kaminski. Viņš staigā tāds domīgs, rāda Imanta Ziedoņa tekstu, rakstīšot dziesmu korim, bet vēl īsti nezinot, kādam. Kad apskatījos, bija skaidrs, ka tā ir riktīga vīru balsu dziesma. Tā Kaminskis uzrakstīja un uzdāvināja dziesmu man, lai dzied "Gaudeamus". Un ar to 1973. gadā radās jauna tradīcija – koru kari jeb cīņa par kādu pirmatkaņojumu Dziesmu svētkos. Uzvarēja "Mūžu mūžos būs dziesma" un kopš tā laika stabili turas repertuārā.

Šie būs tādi īpaši Dziesmu svētki – Latvijai 100. Vai jums arī ir citādākas sajūtas nekā iepriekšējās reizēs, kad kāpat tribīnē tūkstošskaitlīgā kora priekšā?

Valsts simtgade jau pati par sevi ir īpašs notikums. Mani priecē, ka skaitliskais sastāvs ir ap 17,5 tūkstošiem. Mazliet lielāks (20 tūkstoši) bija tikai 1990. gadā, kad sabrauca dziedošie latvieši no visas pasaules. Tā bija kulminācija, un tagad atkal tādai esam pietuvojušies. Toreiz pirmo reizi Dziesmu svētkos skanēja Lūcijas Garūtas "Mūsu tēvs debesīs", es to diriģēju. Šoreiz man atkal dots tāds gods. Būs jānovada arī "Mūžu mūžos". Vēl liels pagodinājums, ka esmu uzaicināts piedalīties Dziesmu svētku simfoniskajā koncertā, kur būs vairāk nekā tūkstoš dziedātāju. Tajā man jādiriģē Andreja Jurjāna kantāte "Tēvijai". Kādreiz to bieži atskaņojām ar Radio kori. Tur atkal tāds stāsts, ka padomju gados nedrīkstēja dziedāt kantātes vidusdaļas oriģināltekstu: "Kungs Dievs, Tevi lūdzam, Kungs Dievs, mūs klausī." Reiz, 80. gadu vidū, koncertā Skrundā atļāvāmies nodziedāt, kā Jurjāns bija rakstījis. Nezinu, vai atbildīgie klausītāji nepamanīja vai apzināti bija pievēruši ausis, bet uz Sibīriju mūs neaizsūtīja.

Jūsu vārds tika bieži pieminēts arī saistībā ar Latvijas

VIZĪTKARTE

Edgars Račevskis

- Dzimis 1936. gada 11. jūlijā Skrundas pagastā mūziķu un skolotāju ģimenē.
- 1955. gadā beidzis Rīgas Mediņa mūzikas vidusskolu, 1960. gadā absolvējis Latvijas Valsts konservatorijas kordiriģentu klasi.
- 37 gadus diriģējis vīru kori "Gaudeamus", gandrīz 25 gadus bijis galvenais diriģents un mākslinieciskais vadītājs Latvijas Televīzijas un radio Teodora Kalniņa kori, ap 20 gadu pavadījis kopā ar Nacionālo vīru kori, pa desmit gadiem dziedoti Tukuma "Vanele" un Alūksnes "Atzelei" un jauniešu korim "Sonora". Strādājis Latvijas Filharmonijā, dziesmu un deju ansambli "Sakta", bijis vēl citu koru diriģents, kā arī Latvijas Nacionālās operas kormeistars.
- Pedagoģiskais darbs 30 gadu garumā Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā, īsu brīdi strādājis arī Liepājas Pedagoģijas akadēmijā.
- Kopš 1970. gada ir Vispārējo latviešu dziesmu un deju svētku virsdiriģents, kopš iepriekšējiem svētkiem arī goda virsdiriģents.
- Saņēmis Latvijas PSR Nopelniem bagātā un Tautas skatuves mākslinieka goda nosaukumu, apbalvots ar IV šķiras Triju Zvaigžņu ordeni un Lielo mūzikas balvu.
- Komponējis skaņdarbus korim, tostarp vairākus veltījis dzimtajam Skrundas novadam un Kuldīgas novada Turlavas pagastam, kur mācījies pamatskolā.
- Atjaunojis J. Vītola mūzikas dienas Gaujienā, Skrundā iedibinājis Kurzemes vīru koru dižkoncerta tradīciju.

valsts himnu. Kas tur īsti bija?

Lai nerastos aplams priekšstats, man šajā jautājumā galvenais bija strikti nošķirt izpildītājus. Kad tauta dzied, tad viss ir pareizi. Bet, kad himnu atskaņo radio, televīzijā, koncertos uz skatuves, jābūt garantijai, ka izpildījums būs profesionāli kvalitatīvs. Šajā ziņā daudzi grēko, īpaši popmūzikas solisti. Jauc tekstu. "Laid mūs tur laimē diet" vietā ir "laid mums tur laimē diet". Savulaik izgāju labu skolu: beidzu konservatoriju reizē ar teātra kursu, kurš diplomdarbā iestudēja "Skroderdienas Silmāčos", bija jāmaca viņiem dziesmas. Veselu gadu reizi nedēļā sēdēju teātra fakultātē blakus režisoram Alfredam Amtmanim-Briedītim un skatījos, kā viņš māca aktieriem fonētiku. Precīzi, skaidri izrunāt tekstu, vārdu galotnes, lai saprastu, kur viens vārds beidzas un kur sākas nākamais. Solisti neievēro likumu, ka nevar savienot šņāceņus kā "s" un "z". Tad iznāk, ka latvju meitas dzied, ne zied. Vēl lielāks analfabētisms ir salist vienā "l" bez atstarpes, un tad iznāk "svēti jelatviju". Gāju pie Zinātņu akadēmijas prezidenta Ojāra Spārīša sakārtot šo lietu. Bet sākās šūmēšanās, ka nevarēs vairs himnu dziedāt. Savās mājās katrs var dziedāt, kā grib, bet profesionāļu izpildījumam jābūt kvalitatīvam. Tauta reizēm pat labāk dzied.

Bija ierosinājums himnu mainīt.

Galīgas mulķības. Esmu savā-

cis materiālus par "Dievs, svētī Latviju!". Cienījamais profesors Jāzeps Vītols un vēl daudzi citi augstu novērtējuši un atzinuši, ka tā ir viena no skaistākajām un labākajām himnām. Ne somiem, ne zviedriem, vāciešiem un frančiem, ne citām tautām tādas nav. Ar savu vienkāršību un melodisko pievilcību mūšējai ir tik iedarbīga.

Ja paskatās manā biogrāfijā, jauktajiem korim tomēr esmu vairāk gadu veltījis. Taču nenoliegšu, ka strādāt ar vīriem man ļoti patīk. Sieviešu balsis arī ir ļoti skanīgas, bet no vīriem var dabūt vairāk. Atkal skumdina statistika – vēl 1990. gadā Dziesmu svētkos bija vairāk nekā divi tūkstoši vīru. Tāds skaņējums! Tagad uz pusi mazāk. Koru sastāvs skaitliski ļoti samazinājies, vienā kolektīvā – ap 20, bet mums kori "Gaudeamus" savulaik bija 120 dziedātāji. Žēl, ka tā, tomēr tas nav mazinājies vīru prieku dziedāt. Tāpēc Skrundā organizēju Kurzemes vīru koru dižkoncertus, nu jau piektais izskanējis. Vīri satiekas, sadzied un brauc mājās, emocionāli bagātināti un drošināti darboties turpmāk.

Kāpēc Skrundā?

Tāpēc, ka Skrunda ir mana dzimtene. Un tur estrāde Ventmalī ir ļoti skanīga.

Runājot par korim, vai mums Latvijā kāds novads ir skanīgāks par citiem?

Pirms gadiem 20 varēja teikt, ka Vidzeme ir tā kā skanīgāka par Kurzemi. Bagātāka ar korim. Bet to nosaka iedzīvotāju skaits. Nu arī Vidzemes koru

AIVITAS STAŅEVIČAS FOTO

2018. gada 2. jūnijs – Skrundā izskanējis E. Račevska iedibinātā Kurzemes vīru koru saieta 5. dižkoncerts.

rindās nav tik liels dziedātāju skaits. Kurzeme noturējusies gan skaitliski, gan emocionāli. Balsis latviešiem visos novados skaisti skan.

Skrundenieki vēl tagad piemin stipro vīru kori "Skrunda", no kura palicis vien vokālais ansamblis "Vecie zēni". Atceras arī entuziasma pilno diriģenti, estrādes dziedātāju Aiju Kukuli, kura ar vilcienu no Rīgas reizi vai divas nedēļas braukusi vīrus mācīt dziedāt.

Arī šobrīd kordiriģenti lielākoties turas uz entuziasma, darbojas, sava aicinājuma virzītāji. To atkal varēs sajūst un viņu fanātisko darbu novērtēt Dziesmu svētkos, kur sabrauks paši izcilākie kori no visiem novadiem. Aija Kukule mācījās pie manis konservatorijā diriģēšanas klasē. Skrundenieks Viesturs Meļķis, lauksaimnieks pēc profesijas, kurš aktīvi darbojās kultūras dzīvē, aicināja mani uz Skrundu, jo korim nebija diriģenta. Ieteicu Aiju

Kukuli, un viņa tiešām divus gadus brauca uz Skrundu, paceļot kori labā līmenī. Tagad tas būtu sarežģīti, kaut arī ir attīstīts transports, dažās stundās var Latvijai cauri izskriet. Toreiz diriģenta darbam bija arī materiālā vērtība.

Jūs gan, uz gadiem neskatoties, vēl joprojām traucaties pa koncertiem, kā dziesmā dzied "pār deviņi novadiņi". Vai vēl arī komponējat?

Pēdējais, kas man uzrakstījis, ir par Ciemgaļu mežābeli Turlavas pagastā. Šobrīd jāstrādā pie Dziesmu svētkiem. Kad tie paies, ķersos klāt 18. novembra koncerta organizēšanai. Esmu iecerējis, ka tajā piedalīsies iespējami daudz latviešu koru, taču ne tikai no Latvijas. Un dažādu paaudžu. Gan pirms kara dzimušie seniori, kas ārzemēs izauguši, gan jaunieši, kas tagad izceļojuši. Jau no Stokholmas, Luksemburgas, Čikāgas esmu saņēmis vēstules, ka jāsūta notis viņiem. ■

1

Bibliotēkās aizvien ievieš jaunumus, agrāk nebijušus pakalpojumus un piedāvājumus. Jaunākie pētījumi rāda, ka bibliotēku nozare būtiski palielinājusi valstisku ietekmi ne tikai kultūrā, bet arī ekonomikā un iedzīvotāju labklājībā. Pamata tāpēc, ka Latviju pārklāj tā dēvētais gaismas tīkls jeb publisko bibliotēku pieslēgums internetam.

TIKT LĪDZI TEHNOLOĢIJU LĒCIENIEM

M. Lagzdons atklāj, ka projektā "Trešais tēva dēls" izveidota infrastruktūra drīzumā ļaus īstenot vēl vienu ieceri. Trijos gados Latvijā 6000 digitālo aģentu (bibliotekāru, skolotāju, valsts un pašvaldības darbinieku) iedrošinās iedzīvotājus izmantot valsts pakalpojumus elektroniskajā vidē. Ja vajadzēs, digitālie aģenti arī konsultēs un mācīs.

Kursišnieku nesatrauc papildu pienākumi, jo arī tagad pie viņa vēršas katrs, kurš vēlas attālināti nokārtot darījumus bankā, Valsts ieņēmumu dienestā u.c., taču to neprot, vai arī viņam mājās nav datora vai interneta pieslēguma. M. Lagzdons mācījis iesācējiem lietot datoru, komunicēt sociālajos tīklos, sūtīt un saņemt elektroniskas vēstules, iepirkties. Dienā, kad viesojos Kursišu bibliotēkā, iestādē ienāca jauns pāris. Kuldīdznieks bibliotekāram lūdza palīdzēt deklarēt jauno dzīvesvietu Kursišos. Tiesa, todien kuldīdznieks nekļuva par Kursišu pagasta iedzīvotāju, jo diemžēl valsts iestāžu mājaslapas ne katru dienu strādā nevainojami. Reizēm interneta signāls ir par vāju.

"Kad īstenoja "Trešo tēva dēlu", bibliotēkā čumēja un mudžēja no tiem, kuri gribēja tikt pie datora. Tagad gandrīz katram ir privātais dators, viedtālrunis, planšete, tāpēc vairs nav tik svarīgi, lai bibliotēkā būtu pēc iespējas vairāk jaunu un jaudīgu datoru. Toties vēl nozīmīgāks kļuvis bezmaksas

pieslēgums," skaidro bibliotekārs.

Valsts definējusi, ka modernā bibliotēkā cilvēki satiekas, mācās, nokārto lietišķus jautājumus, pilnveido prasmes, gūst jaunus iespaidus. Par katras iestādes, arī bibliotēkas, lietderību liecina tas, cik bieži iedzīvotāji to apmeklē. Nelielā pagastā skaitļi pieaug vai saglabājas iepriekšējā perioda līmenī, ja rīko pasākumus. Kursišnieku interesi raisa krustvārdu mīklu minēšanas čempionāts, lasītāju klubiņa tikšanās, sarunas ar Latvijā pazīstamiem rakstniekiem un dzejniekiem. Bijuši izglītojoši semināri, lekcijas, mācības.

"Ideju var būt daudz, taču svarīgi vienmēr noskaidrot, vai ir arī nauda. Budžetā nekad nav tik, cik gribētos, tāpēc vairākas reizes gadā rakstu projektu pieteikumus Valsts kultūrkapitāļa fondam vai pretendēju uz Saldus novada pašvaldības atbalstu kultūrai un nevalstiskām organizācijām (no 2012. gada M. Lagzdons vada Kursišu attīstības biedrību "KABata" – I. V.). Esmu sapratis, ka daudz var izdarīt, ja pagastā iestādes sadarbojas, nevis katra ieciklējas uz saviem pasākumiem. Jāsadarbojas, lai idejas nedublētos," zina M. Lagzdons.

IZCILĪBA IR CILVĒKĀ, NEVIS NAUDĀ

Saskaitu plauktos 25 dažādu līmeņu pateicības un atzinības rakstus, diplomus. Viņa darbs publiski cildināts, sākot no Kursišu pagasta līdz pat novada centram un Rīgai. "Katrs diploms man ir nozīmīgs – neviens nav "tikai rāmis". Esmu gandarīts, ka manu darbu pamana kaut vai tāpēc, ka Ziemassvētku laikā noformēju bibliotēku vai Latvijas Bankai palīdzēju noskaidrot skaidrāko monētu. Vislielāko gandarījumu izjūtu par pagājušajā gadā saņemto balvu "Laiks Ziedonim," atklāj kursišnieks, bet noklusē, ka balvu piešķīra par izcilību bibliotēku nozarē.

ANDREJA SERGEJEVA FOTO

Kopš pagājušā gada Mārtiņš Lagzdons strādā Latvijas Nacionālās bibliotēkas komisijā, kura pieņem bibliotekāru kvalifikācijas eksāmenu. Valsts izvirzījusi prasību, ka bibliotēkā drīkst strādāt tikai kvalificēti darbinieki.

Balvas "Gada kursišnieks", Saldus novada "Gada kultūras darbinieks", Latvijas "Gada bibliotekārs" un "Labs kolēģis" apliecina, ka viņš sabiedrībā ir cienīts un apbrīnots.

Sarp bibliotekāriem M. Lagzdons izceļas arī ar to, ka ilgstoši ir viens no nedaudziem gados jauniem speciālistiem, kas ieguvis maģistra grādu bibliotēku un informācijas zinātnē. "Studijas pabeidzu pirms 10 gadiem, taču vienmēr izmantoju iespēju iegūt papildu zināšanas Latvijas Nacionālās bibliotēkas rīkotosursos un semināros, internetā lasu nozares literatūru, lai orientētos, kādas domas virmo pasaulē. Daudz gūstu ierastos pieredzes braucienos. Tā taču jebkurā nozarē – darbi sokas, ja papildina zināšanas un atvēl laiku jaunu ideju radīšanai. Katrā darbā nepie-

Multifunkcionāls sabiedriskais centrs – tāda ir valsts vīzija par mūsdienu bibliotēku. Savukārt tās īpašnice pašvaldība prasa, lai iestāde būtu iedzīvotājiem pieejama. Piemēram, ar tādu darba laiku, kāds der arī strādājošajiem un skolēniem, kuri uz skolu brauc ar pagasta pārvaldes organizētu transportu.

ciešama aizrautība. Par lielu naudu var darīt jebkādu darbu, taču – cik ilgi? Ja darbs aizrauj, gandarījums būs arī sarežģītos apstākļos. Viss sākas ar cilvēku, nevis finansējumu," uzskata M. Lagzdons.

Kursišu bibliotēku-informācijas centru bibliotekārs iekārto pamazām, bet ar izpratni par apmeklētāju vajadzībām. Viņam ir sapnis bibliotēkas vienstāva ēkai piebūvēt terasi. "Tā būs āra lasītava ar galdiņu, krēsliem, elektrības kontaktu, lai ikviens var ērti uzlādēt personisko telefonu vai datoru.

Ceru, ka laukos cilvēkam vajag arī ko tādu. Bibliotēkas tiek rosinātas ne tikai reaģēt uz šodienas vajadzībām, bet iet arī soli pa priekšu un paredzēt, ko no iestādes iedzīvotājiem vajadzēs nākotnē. Šgada vadmotīvs visā Latvijā – bibliotēka veicina pārmaiņas. Protams, mana ideja par āra lasītavu būs izgāzusies, ja katru rītu tajā mētāsies tukšas pudeles. Bet nevaru nemēģināt tikai tāpēc, ka baidos vai arī nezinu, kāds būs rezultāts. Ja nu tomēr āra terase būs tā, kas maina arī sabiedrību?" ■

Datorus ieslēdz samērā reti. Pirms dažiem gadiem Kursišu bibliotēkā informācijas centrā uz 10 datoriem bija gara rinda, tagad pietiek ar trijiem. Bibliotēkā visbiežāk izmantotā tehnoloģija ir Wi-Fi.

Iģenes baznīca – pērle nekurienes vidū

Elīna Lāce, "Talsu Vēstis"

Jūnijs tradicionāli ir mēnesis, kad Latvijā plaši piedzīvojams kultūras notikums "Baznīcu nakts". Tajā apmeklētājiem durvis vēra arī neparastais Iģenes luterāņu dievnams Talsu novada Vandzenes pagastā. Šī celtnē cilvēku interesi saista arī ikdienā, un iemeslu tam ir daudz.

JOPROJĀM BEZ ELEKTRĪBAS

"Parasti visiem stāstu, ka baznīca ir īpaša ar trim faktiem," atklāj Iģenes draudzes padomes locekle Gunta Pence. Viņa jau vairāk nekā desmit gadus ir tā, kura regulāri atver baznīcu tūristiem. "Pirmais: šī ir viena no piecām vecākajām koka baznīcām Baltijā, kas vēl joprojām kalpo savam mērķim. Šeit notiek dievkalpojumi, pašlaik gan tikai reizi mēnesī – katra mēneša ceturtajā svētdienā. Otrs fakts: baznīcai ir interesants un savdabīgs vēsturiskais rašanās stāsts. Iģenes vecie ļaudis apgalvo, ka baznīca ir atvesta no citurienes un šeit nolikta! Otru stāstu var izvilkt no visai skopajiem vēstures datiem – toreizējais Iģenes muižas un pašas Iģenes īpašnieks 1757. gadā licis uzcelt koka gulbūves baznīcu netālu no vecās, sabrukušās Vecodres baznīcas. Un interesanti, ka patiesība ir abos stāstos. Jā, baznīca šeit ir uzcelta 1757. gadā, bet, ja paskatīsieties uz altārgleznu, labajā pusē aiz svečturiem apustuļa pamatnē ir gada skaitlis "1752". Ja jūs paietu tuvāk, redzētu, ka zem tā ir vēl viens gadskaits "1699". Tas nozīmē, ka iekārtas – kancele, altāris, soli – ir vecākas par pašu baznīcu! Tātad jaunajā baznīcā tās ieliktas no Vecodres baznīcas," stāsta Gunta.

Trešais, mūsdienām pavisam neierastais fakts ir tāds, ka Iģenes baznīcā nav elektrības. "Mums nekad nav bijusi elektrība un, domāju, nekad dzīvē arī nebūs, kamēr vien šī baznīca pastāvēs," G. Pence smejas. Draudze gan esot savu reizi vērsusies Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijā ar lūgumu atļaut ierīkot elektrību, kas dotu iespēju arī baznīcu apkurināt. "Bet vienīgais, ko inspekcija atļāva, – sakristejā pārmūrēt mazo krāsnīņu, kuras skurstenim jau cauri varēja redzēt, tāpēc dūmi nāca atpakaļ. Bet elektrību – oi, nē! Vēca koka ēka, un runa ir arī par tās drošību. Tomēr mēs esam sadzīvojuši ar to, ka mums nav elektrības, un mēs pat lepojamies ar to, ka tās nav!" apliecina Gunta.

Tā kā baznīca celta no koka, tajā salu

Starp rapsi un rudzpuķēm vijas ceļš uz Iģenes baznīcu.

jūtot mazāk. Tam piekrit arī draudzē kalpojošais mācītājs Andis Ķīvičs, kurš auktumu Iģenes koka baznīcā var salīdzināt ar to, kāds ziemās valda, piemēram, Valdemārpils mūra baznīcā. Viņš smejas, ka Iģenē tikai nevajagot stāvēt tuvu logiem, tad gan vējš zēģelējo tā, ka mati plīvo.

CER UZ RESTAURĀCIJU

Ne viens vien mācītājs mūžam paturēs piemiņā Iģenes baznīcu neparastās sijas dēļ, kas altāra priekšā sniedz no vienas sienas līdz otrai, šķērsojot arī kancele. Šīs sijas dēļ tikai retais mācītājs (A. Ķīvičs esot no tiem retajiem), dodoties teikt sprediķi, nav apdauzījis galvu. Gunta atzīst – nekur nav izdevies arī atrast pamatojumu, kad un kāpēc šāda sija, šķietami nevietā, vispār uzradusies.

1932. gadā cilvēki ar savdabīgu gaumi baznīcas iekārtas pārkrāsojuši ar brūnu un melnu grīdas krāsu, liekot zaudēt tām košumu. Pateicoties restauratoru biedrībai, deviņus gadus Iģenes baznīcā notikušas restauratoru nometnes, kurās milimetru pa milimetru interjers ticis atbrīvots no nejēdzīgā krāsojuma. Šajā laikā arī atklāts, ka apustuļiem, kuri ar lielām naglām tikuši pienagloti pie baznīcas sienas, istā vieta ir abpus altārgleznai, kur tie tagad ir atgriezušies.

Restaurācija vēl nav galā, pat altāris nav

pilnībā atguvis sākotnējo izskatu, tomēr pagaidām viss atduroties pret finanšu trūkumu. Lai tādā kultūras pieminekli kaut ko paveiktu, vispirms vajadzīga izpēte; lai veiktu izpēti, vajadzīga nauda, bet... "Lai kur mēs esam vērsušies pēc palīdzības, visur saņemts atteikums, jo Latvijā ir ļoti daudz kultūrvēsturisko pieminekļu katastrofālā stāvoklī, kur nauda vajadzīga tūlīt un svarīgākiem mērķiem," nopūšas G. Pence.

Iģenes baznīcas torņa smaile jau vairākus gadus palikusi arī bez gaiļa. Tas "nolidojis" kādas spēcīgākas vētras laikā. Esot pamats domāt, ka sākotnēji 1752. gadā darinātais gailis pildījis arī vēja rādītāja funkcijas, bet vēlāk rūsas dēļ kustība vairs nav bijusi iespējama. Pēc vētras gailis aizvests uz Rīgu, kur tam veikta izpēte. Domāts, ko ar to tālāk darīt, likt atpakaļ vai novietot baznīcā kā vēsturisku eksponātu, torņa vajadzībām izgatavojot kopiju, bet arī šajā lietā viss pagaidām apstājies. "Neatlaidīšos, zvanišu un meklēšu, kur gailis palicis. Mēs to gribam atpakaļ! Mums gaili vajag atpakaļ!" uzsver Gunta.

NEIZBRAUCAMA CEĻA GALĀ

Iģenes baznīca ievērojama arī ar to, ka tā iemūžināta gan daudzseriju filmā "Likteņa līdumnieki", gan latviešu pilnmetrāžas spēlfilmā "Vogelfrei". Vēlme piedzīvot ko pārlaicīgu ik gadu Ziemassvētkos šo

nekurienes vidū esošo dievnamu piepilda ar cilvēkiem, bet ikdienā baznīcēnu ir maz. "Domāju, ka vienkārši aizslēgt šādas baznīcas durvis būtu neprāts. Šis nams ir pietiekami pieprasīts kā arhitektūras piemineklis, tāpat bērnu kristības pēdējā mēnesī te bijušas gandrīz katru svētdienu, tiek plānotas arī laulības. Cilvēki Iģenes baznīcā ienāk un vēlas te būt, bet domāju, ka tāda vieta, kurā būtu ļoti aktīva draudze, šeit nekad nebūs. Tam ir dažādi iemesli – attālums no centra, ceļu stāvoklis... Rudeņos un pavasaros tie nav izbraucami! Iģenes baznīca paliks kā svētku un īpašu notikumu vieta. Protams, man ir prieks, ka ir arī cilvēki, kuri te grib būt dievkalpojumos," apliecina A. Ķīvičs.

Gunta neslēpj, ka ar to gribēšanu mazās draudzītes ļaudīm ejot visādi, un tad lieti noderot, ja mācītājs savu reizi drusku parājas. "Esmu kristīta un iesvētīta Dārtes luterāņu baznīcā, bet, ienākot Iģenes baznīcā, mani uzreiz uzrunāja šī ēka, šī vieta. To pat nevar izskaidrot!" viņa vērtē.

Ūz atvadām ierakstām komplimentu īpašajai un savdabīgai smaržojošajai baznīcai pamatīgajā viesu grāmatā, ko draudzei 1999. gadā uzdāvinājis pēdējā baznīcas īpašnieka mazdēls Oto fon Grotuss. Ieraksti šajā grāmatā veikti dažnedažādās valodās, parādot, ka interese par Iģenes dievnamu sniedz pāri Latvijas robežām. ■

DAIŅA KĀRKLVALKA FOTO

Mācītājs Andis Ķīvičs baznīcā.

Apmeklētājiem durvis ver Gunta Pence.

Starpnieks Pērkones tautastērps

Ilze Klepikova, "Kurzemes Vārds"

LIEPĀJAS MUZEJĀ VISLIELĀKAIS KRĀJUMS

Kurzemes tautastērpu informācijas centra vadītāja Lia Mona Ģibiete Pērkones tērpu sauc par starpnieku starp Dienvidkurzemi un pārējo Kurzemi virzienā uz ziemeļiem, Pāvilostu utt. Arī pats tērps šo starpnieka lomu apliecina. "Pērkones tautastērps ir Liepājas pilsētai vistuvākais tautastērps, un vēsturnieks Jānis Sudmalis, kas savācis ļoti lielu tautastērpu krājumu, to arī uzskatīja par Liepājas tautastērpu," viņa stāsta.

Nicas, Bārtas un Rucavas tuvums ietekmējis arī tērpa veidošanos. Greznais krekla izšuvums balto darbu tehnikā, vizuļu vainags, kas ir raksturīgs Nīcai, Bārtai, Rucavai, ir arī Pērkonei, burbuļsaktas un dzintara rotas. Bet sīksvīrotie brunči ar savām krāsām ir tuvāki Dienvidkurzemes ziemeļu un austrumu daļai. Tos uzskata par vissīkāk svīrotajiem brunčiem. Pērkones villainēs ir izmantoti raksti ar senu kompozīciju. Turklāt Pērkonei, atšķirībā no Nicas, Bārtas un Rucavas villainēm, to sedza uz abiem pleciem un priekšā sasprauda ar saktu čupu.

Lielākie krājumi, kas atrodami par Pērkones tautastērpu, glabājas Liepājas muzejā, galvenokārt tā kādreizējā vadītāja J. Sudmaļa vākti. "Liepājas muzejā ir ļoti liels brunču audumu krājums," stāsta L. Ģibiete un min, ka atrasti dažāda svītrojuma paraugi. "Vislielākā vērtība ir izšūtas villainēs," viņa turpina. Villaines saglabātas gandrīz 10. Turklāt izšūtajām villainēm ir vairākas variācijas. "Un tas ir liels retums, ka vienam novadam ir tik daudz variāciju," viņa uzsver. Ir liecības, ka arī Pērkones tērpa kreklam ir divi izšuvumu veidi. Pašam kreklam raksturīgs piedurknes noslēgums bez aproces.

SENS ORNAMENTS

Pērkones līgavas tērps Dziesmu svētku tautastērpu skatē nepiedalīsies pirmoreiz. 22. Dziesmu svētkos 1998. gadā tērps, kas bija tapis L. Ģibietes vadībā, skatē ieguva augsto sesto vietu. Bet šogad tapušais Pērkones līgavas tērps, ar ko skatē piedalīsies Liepājas Tautas mākslas un kultūras centrs, tapis šogad no janvāra līdz aprīlim, lai papildinātu tautas deju ansambļa "Rucavietis" tērpu komplektus. Tas ne tikai piedalīsies skatē, bet ar šo tērpu dejojāju solo pāris uzstāsies deju svētku lieluzvedumā "Māras zeme".

Tērpa darināšanā savas amatprasmes, lielu darbu un atbildību ieguldījuši vairāki meistari. Līgavas vizuļu vainaga autori ir Astra Dzērve un Andris Garokalns. Ķīseburu darinājuši meistare Silvija Ķīse, savukārt krekls, villaine un brunči tapuši Liepājas Tautas lietišķās mākslas studijā "Liepava", piedaloties meistariem Dacei Prokofjevai, Gaidai Gertnerai, Andai Šmiuksei un Liai Monai Ģibietei.

Tērpa grezno villaini ar seno ornamentu audusi un ar rakstiem un bārkstīm izšuvusi studijas "Liepava" meistare G. Gertnere. Ar Pērkones tērpu viņa strādājusi pirmoreiz. Darbs bijis sarežģīts, taču par rezultātu viņa

PUBLICITĀTES (LĪGAS EVALDSONES) FOTO

Tautastērpu skatē ir viens no košākajiem un krāšņākajiem Dziesmu svētku notikumiem. Šogad skatē piedalīsies 72 dalībnieki ar vairāk nekā 170 dažādu novadu un laika posmu tērpu komplektiem. Liela tiesa dalībnieku godā cels Kurzemes tautastērpus. Viens no tiem būs Pērkones līgavas tautastērps, ko darinājuši Liepājas meistari.

ir gandarīta. Ornamenti ar putniem šķitīs interesants un ne tik raksturīgs. "Paraugš ņemts no Liepājas muzeja fondiem," viņa paskaidro.

Kreklu izšuvusi D. Prokofjeva. Tas izšūts ar auseklīšiem, kas arī bijusi darba grūtākā daļa – lai tie būtu simetriski. "Kādas trīs reizes pāršuvu," viņa atklāj. Auseklīši šķituši par lielu, tad izvēlējusies citu materiālu, kas ir vieglāk skaitāms, un izšuvusi no jauna. Viņa smaidot piebilst – ja ir darināts Sakas krekls, kas ir ļoti bagāts ar izšuvumiem, tad šis jau bijis tāds neliels darbiņš.

KRĀSO MELNAJĀ TĒJĀ

Tērpa vislielāko uzmanību piesaista tieši greznais vizuļu vainags ar bagātīgo metāla stiepliņu, spirālīšu un uztinumu krūma daļu, ko papildina krāsainas stikla pērlītes, un pamatnes daļa ar spožo un fliteriem papildināto brokāta lenti. Vainagu A. Dzērve un A. Garokalns veidojuši, idejas smeļoties Liepājas muzejā atrodamajos paraugos. Abiem autoriem šī bijusi pirmā praktiskā saskare ar līgavas vainagu. A. Dzērvei ir liela pieredze dažādu tautastērpu vainagu izšūšanā. Salīdzinot ar citām galvas rotām, vizuļu vainaga darināšanā viņai darba bijis mazāk, taču vajadzējis cieši sadarboties ar otru autoru.

A. Garokalnam ir pieredze ar etnogrāfiskām rotām, taču jau ilgāku laiku viņš bijis prom no šīs jomas. Un arī šī vainaga darināšanu sākotnēji vēlēties uzticēt kādam kolēģim vai bijušajam audzēknim. Taču apstākļi sakrīta tā, ka viņš to paveica pats. Vispirms bija jāizdomā, kā vainagam pievienot metāla rotājumu daļu, proti, bija jāveido vainaga karkass. Kad tas no divām stīpām un vairākiem perpendikulāriem stiprinājumiem bija gatavs, A. Dzērve šuva klāt auduma daļu – oderi un redzamo pusi, kas

jāizrotā ar brokāta lenti pēc senajiem paraugiem. Lai brokāta lente nebūtu tik spoža, meistarē to nokrāsojusi melnajā tējā. "Tā noņem ļoti spožo toni, un lente kļūst tāda kā nedaudz apsūbējusi," viņa atklāj savu knifu. Savukārt, lai vainags būtu greznāks, viņa brokāta lentes augšmalu un apakšmalu papildinājusi ar apsūbējušas krāsas sudraba fliterīšiem. "Ja ir greznas, tad lai ir," A. Dzērve uzsver.

Bez karkasa A. Garokalns veidoja arī metāla stiepliņu un spirālīšu vijumu,

ko papildināja zaļas un sarkanas stikla pērlītes no A. Dzērves krājumiem. Stieplītes vijis un locījis pats, skatoties televīziju. Veidojot metāla krūmu, bijis svarīgi, lai, nēsājot kustoties, tas šūpotos. Vizuļu vainaga krūma daļa izdevusies augsta un kupla. "Tāpat kā Jāņu pušķis – divu vienādu nekad nav," atsaka mākslinieks. "Katrs vainags ir mazliet citādāks – tikko ir dažādi auto-ri, rokkraksts ir citādāks." ■

2018. gada tautastērpu skatē startēs šādi tautastērpi no Kurzemes

Tautastērpu komplekts(-i)	Dalībnieks(-i)
Bārtas pagasts, 19. gs.	Dāna Stamberga
Austrumkurzeme-Rietumzemgale, Biksti	VPDK "Bikstenieki", Andris Limanāns un Iveta Janševska
Alsunga, 20. gs. pirmā puse	Alise Bēra
Ziemeļkurzeme, 19. gs. otrā puse; Kuldīga, 19. gs. vidus	VPDK "Vergalīte"
Alsungas vīra tērps, 19. gs.	Māris Lejnīks
Rucava, 19. gs.	Iveta Tamane
Alsungas tērpu komplekti	Daces Martinovas ģimene un EKC "Suiti"
Alsunga (daļa tērpa mantota)	Anna Ūdre
Saka, 19. gs. pirmā puse	Evita Raita
Bārtas pagasts, 19. gs.	Dana Zulģe
Alsungas tērpi, Alsungas kāzu tērps, Lejaskurzemes ZA tērpi, Ziemeļkurzemes libiešu tērpi	TDA "Ligo"
Bārtas tērpi	TDK "Varavīksne"
Nigrande, 19. gs. otrā puse	Sieviešu koris "Nigrande"
Bārtas meitas tērps, 19. gs.	Liene Poriete
Alsungas tērpi	Briseles latviešu dejojāji
Ventspils novads, Piltene pagasts, 19. gs.	Lienīte Bīte
Priekules sievas tērps, Virgas sievas tērps, Krotas meitas tērps, Kalētu meitas tērps	Priekules novada pašvaldība
Pērkones līgavas tērps	Liepājas Tautas mākslas un kultūras centrs
Snēpeles pagasts, tērps līdz 1870. gadam un tērps pēc 1880. gada	VPDK "Snēpele"
Bārtas sievas tērps	Inta Priede
Ziemeļkurzemes novads, Talsu apvidus, 19. gs. vidus	TTC "Senā klēts"
Sestdienas tērps, Kuldīgas pilsēta, 19. gs. otrā puse	TDA "Venta"
Nicas vīru un bērnu tērpi, 19. gs. sākums – vidus	Otaņķu etnogrāfiskais ansamblis
Kuldīgas novada tautastērps, 19. gs. pirmā puse	VPDK "Bandava"
19. gs vidus Augškurzemes (Lutriņi, Skrunda, Jaunpils) tērpi	Deju kopa "Marmale"
Talsu novads, Libagu pagasts, Sarāji, 12.–13. gs. tērps	Mārcis Silis

Dziedinošie vārdi, augi un rituāli

EGONA ŽIVERTĀ FOTO

“Dziedināšanas tradīcija saglabāsies, ja mēs paši būsim apzināti un gribēsīm to saglabāt. Tāpēc man ir svarīgi to pētīt, par to rakstīt, lai tautai atgādinātu par tās vērtību,” saka pētniece Ieva Ančevska.

1

Īss secinājums: tauta to spēja lieliski. Ar savu pētījumu gribēju pierādīt, cik vērtīga ir mūsu pašu dziedināšanas tradīcija, jo tajā ir daudz efektīvu līdzekļu, metožu, zināšanu par dabu un augiem, kurus joprojām izmantojam, bet nezinām, neapzināmies, ka tie nākuši no senas pieredzes.

Neskatoties uz daudzajiem aizliegumiem, kas dziedināt pratējus skārusi gadsimtu gaitā (inkvizīciju ieskaitot), ļaudis ir saglabājuši šīs prasmes līdz pat mūsdienām. To, ka Latvijā joprojām dziedināšanas tradīcija ir dzīva un tiek izmantota, ļoti novērtē un apbrīno mani kolēģi no ārzemēm.

Kaut vai tas, ka mēs mājās gatavojam tējas no pašu vāktiem augiem. Mēs pazīstam un izmantojam dabas līdzekļus pret vienkāršām vainām, piemēram, uz savainojuma uzliekam ceļmal-lapu vai saberztu pelašķa lapiņu. Pret saaukstēšanos ņemam palīgā

dažādus augus, medu, veselības uzturēšanai ejam pirti u.tml. Savā pētījumā parādu, kuru tautas izmantoto līdzekļu un metožu iedarbība ir racionāli pamatojama ar zinātniskiem pētījumiem. Piemēram, ārstniecības augi, medus, dzintars, māli un dūņas, ko šodien izmanto gan ārstniecībā, gan modernajās skaistumkopšanas procedūrās. Darbā ir pielikums ar 88 ārstniecības augiem, to apraksti un uzskaitījums, kādu vainu dziedēšanai cilvēki Latvijā tos izmantojuši un joprojām izmanto. Līdzās šiem piemēriem doti farmaceitu un farmakologu pētījumi par šo augu iedarbību. Galvenais pielietojums lieliski sakrīt! Tātad tauta zināja, kā un ar ko ārstēt. Turklāt augi un citi dabas līdzekļi uz cilvēku iedarbojas holistiski – uz visu organismu kopumā, nevis tikai pret vienu konkrētu kaiti, kā ķīmiski sintezētie medikamenti.

Darbā tieši pirtij atvēlēta ievērojama vieta.

Katram zināms, ka latviešu

LĪDZĪBAS

• Dziedināšanas tradīcijā svarīga ir analogija jeb līdzība. Līdzīgs tika ārstēts ar līdzīgu. Piemēram, šajā tautasdziesmā aizsmakuma un kakla iekaisuma asās, kairinošās sāpes netieši salīdzinātas ar priedi un egli, kuru adatas saskarsmē ar ādu rada līdzīgas, durstošas sajūtas, bet āboli ar savu apaļumu un sulīgumu atgādina par veselību:

*Aizsmok priede, aizsmok egle,
Aizsmok mana valodiņa;
Ābolnica, Dieva koks,
Ārdi manu valodiņu! (LD, 34104)*

• Taču šī nav tikai uz līdzības pamata veidota simboliska aina, tā satur arī praktisku atgādinājumu par ābolu dziedinošo iedarbību. Āboli ir ne vien bagāts vitamīnu avots, kas palīdz veselības atgūšanā, bet to sula ir arī labs līdzeklis plaušu slimību un bronhīta ārstēšanai. Tautas medicīnā ābolu sula ar medu kādreiz lietota pret kakla un rīkles iekaisumiem, bet ābeles lapu un ziedu tēja pret bronhītu, klepu un aizsmakumu.

dziedināšanas tradīcijā pirts ir galvenā dziedināšanas vieta. Tur darbojās dažādi ļaudis, un senatnē viņus nesauca vis par pirtniekiem. Katram bija savs precīzs apzīmējums, atbilstošs specializācijai. Pirti darbojās braucītājas, laistītājas, penkātājas, glāstītājas, šļaucītājas u.c. Katrs no šiem apzīmējumiem atbilst kādam masāžas veidam mūsdienu izpratnē. Salīdzinot senos aprakstus ar šodien lietotajiem masāžas paņēmieniem, var redzēt, cik tie ir līdzīgi. Šodien SPA centros piedāvā karsto akmeņu masāžu. Bet... latviešu tradīcijā to sauca par penkāšanu, tā bija ķermeņa masēšana pirtī ar karstiem olišiem. Tātad masieres, kuras piedāvā karsto akmeņu masāžu, latviski vajadzētu saukt par penkātājām. Pie mums tas ir bijis sen pazīstams dziedināšanas veids, kas ticis izmantots.

Vēl kāds piemērs. Amerikā Kolorādo Universitātē ir veikti nopietni stress un depresijas pētījumi. Tur atklāts, ka visefektīvāk pret stresu un depresiju palīdz temperatūras kontrasta procedūras (aukstums, karstums). Kas gadsimtiem ilgi notika latviešu pirtīs? Tur bija pamatīgs karstums, kam sekoja apļiešanās ar aukstu ūdeni vai pelde diķī, ezera, tā veidojot kontrastu un stiprinot veselību. Varbūt tieši pirts dēļ mūsu tauta spēja pārdzīvot smago darbu un apspiešanas laikus pie dažādām vāram, kas nāca un gāja. Pirts laikā bija galvenā ārstēšanās un veselības uzturēšanas vieta.

Kas pārsteidza?

Dodoties ekspedīcijās, meklējot un runājot ar cilvēkiem, pārsteidza tas, cik dziļa un dzīva joprojām ir vārdošanas tradīcija. Ekspedīciju laikā pierobežā – Dundagas pusē, Ziemeļkurzemē – uzzināju 18 vārdotāju vārdus. Seši no tiem joprojām ir dzīvi un var vārdot, ja nepieciešams. Viņi sevi nereklamē un dara to tikai ģimenes un paziņu lokā. Tieši tāpat, kā tas notika senatnē, kad katrā apvidū bija cilvēki ar prasmēm un

spējām dziedināt. Kādai sievīnai, vārdotājai, jautāju, kāpēc šeit tik daudz vārdu zinātāju. Viņa atbildēja: “Nu, kā! Pavīsam vienkārši! Ja es nevaru palīdzēt, tad tu iet pie nākamo. Ja tas nevar palīdzēt, tu iet atkal pie to. Tā tu atrodi, kurš ir tavējais, un tu zin, ka tev pie to ir jāiet un viņš tev var palīdzēt!”

Arī vārdošana ir īpaša tēma...

Vācijas pētnieki secinājuši, ka dziedinošais faktors vārdošanā un buramvārdos ir tajos izmantotās metaforas jeb spilgtās vārdu gleznas, kas nereti prātam nav aptveramas, bet spēcīgi iedarbojas uz zemapziņu, modinot cilvēkā mītošo dziedinošo spēku. Latviešu buramvārdos ir daudz metaforu, līdzību, vārdformulu, kas rosina atveseļošanos. Piemēram, metaforas trīsreiz teicamos pampuma vārdos: “Pumpst ūdenim, pumpst akmenim starp visām sētām. Lai tam cilvēkam nepumpst. Lai paliek tik mīksts kā zīda diegs, kā vilnas sproga!”

Pierādīts, ka metaforas un līdzības dziļi iedarbojas uz zemapziņu un nereti ir pat efektīvākas nekā stundām ilgas sarunas ar psihoterapeitu. Tāpēc mūsdienās ne viens vien psihoterapeits mēdz izmantot dziedinošus līdzību stāstus. Ne jau bez iemesla arī pasaules tautu pasakas ir pilnas ar līdzībām. To ļoti daudz arī mūsu pasakās un tautasdziesmās.

Vai tas nozīmē, ka cilvēks var pats sevi dziedināt?

Pētījumos atklāts, ka cilvēka galvenais dziedinātājs ir katra paša iekšējais dziedinošais spēks. Jebkuras ārstniecības metodes iedarbība sakņojas tajā, vai tā spēj pamodināt cilvēka iekšējo dziedinošo spēku un kā to izdara. Ja šis spēks un vēlme izvesēties nav pamodināti, tad arī īsti nevar izarstēties, pat lietojot visdārgākās zāles. Tātad pamatu pamats ir cilvēka paša vēlme būt veselam. Lai spētu atvesēloties, tikpat svarīgi ir uzticēties savam dziedinātājam. Tāpēc vajag dažādus dziedniekus, vārdotājus un šodien – ārstus. Jā-atrod tas, kuram tu spēj uzticēties.

Jā, galvenais ir uzticēšanās un ticība – to uzsvēra tautas dziedinātāji. Ja pats netici, tad pat labākais ārsts nepalīdzēs, jo atveseļošanās pamats ir dziedinošais spēks, kas mīt cilvēkā pašā.

Patiesībā jau arī ārsts ir suģestējoša persona (kaut kas līdzīgs šamanim), jo viņš uzvelk baltu halātu, izmanto vienkāršam cilvēkam grūti izprotamus svešvārdus, raksta citiem nesaprotamā latīņu valodā, recepti raksta nesalasāmā, slepenā, maģiskā rokrakstā – tas viss notiek ļoti līdzīgi senajai dziedināšanas tradīcijai. Arī dziednieki senatnē izmantoja maģiskas, citiem neizprotamas darbības un tekstus, suģestīvi ietekmējot vājinieka psihi un iedvesot pārliecību par izveseļošanās.

Kā pārmantoja dziedināšanu?

Senatnē dziedināšanas tradīciju zinātāji savus vārdus, pieredzi, prasmes un zināšanas nodeva tālāk tikai īpaši izraudzītiem cilvēkiem, tāpat tas notiek arī mūsdienās. Pastāvēja vesela virkne nosacījumu, kam, kā un kāpēc zināšanas tika nodotas. Bija vēl arī īpašs ētikas kodekss, kādam vajadzēja būt zināšanu saņēmējam. Pirmkārt, ar atbilstošām spējām, otrkārt, ar piemērotu raksturu (par būtiskām rakstura īpašībām nosauktas žēlsirdība, līdzjūtība, godīgums un taisnīguma izjūta), treškārt, pārbaudītam, šo zināšanu cienīgam mantiniekam. Svarīgi bija, lai tas būtu labs cilvēks, kas nevienam nevēl ļaunu. Ja zināšanu pārņēmēju neatrada ģimenē, tad to meklēja tuvāko paziņu lokā.

Šodien katrs, kurš vēlas, var mācīties kādā no dziednieku skolām, saņemt sertifikātu un pēc tam sevi saukt par dziednieku. Senatnē tā nenotika.

Dzīves apstākļi bija smagi, cilvēku mūžs īsāks, mirstība liela, bet tāpat darba spējīgajiem līdzās bija sirmgalvi, kuri nodzīvoja garu mūžu. Tas tādēļ, ka dzīvoja vairāk saiknē ar dabu. Mūsdienās gan mēs bieži esam stressa pilni un pārāk ātri dzīvojam.

Ļoti laba tradīcija saistībā ar dienas ritmu un sāta ievērošanu latviešiem bija saulrieta jeb saules pakāpu godināšana. Saulei rietot, visi darbi tika atlikti malā un ļaudis atpūtās, kamēr tika iedegta gaisma. Tā, pavadot sauli, tika godinātas dienas beigās un cilvēkam bija iespēja mierīgi pabūt pašam ar sevi, atvilkt elpu, pārdomāt, kas izdarīts un kas vēl darāms, kā aizritējusi diena. Cik bieži mēs šodien sev atvēlam un vēl godājam tos brīžus, kad varam pabūt paši ar sevi? ■

Padures muižā iet dziļumā

Alise Volanska, "Kurzemnieks"

Daudzas privātpersonas un organizācijas, kuru īpašumā ir muižas, strādā ar misijas apziņu – saglabāt kultūras mantojumu. Baltijas valstu muižu apceļošanas mērķis ir parādīt, kas ir kopīgs un atšķirīgs trīs valstu kultūras mantojumā tagadnē, pagātnē un nākotnē, rosinot apceļot mūsu zemes un iepazīt savus un kaimiņu dārgumus. Par to, kā viesus gaidīs Kurzemē, aprunājāmie ar Padures muižas īpašnieku Jāni Lazdānu.

Ar ko šī akcija atšķiras no iepriekšējām piļu un muižu apceļošanām?

Pirmais, tajā piedalās visas Baltijas valstis. Otrais, var salīdzināt, kādas izmaiņas notikušas ar ēkām, kādus jaunus pasākumus vai izstādes piedāvā. Trešais, izveidotas trīs ceļojošas atslēgas. Katrai valstij sākumā iedod atslēgu, ko futrālī kopā ar valsts karodziņu un reģistrācijas lapu ceļotājs aizved uz nākamo muižu. Latvijas atslēga ceļojumu sāka no Veselavas (Vidzemē), 1. jūnijā tā atradās Ungurmuižā. Tā ceļos visu pasākuma laiku. Atslēga redzama arī uz muižā saņemamās uzlīmes ceļotāja kartē. Šīs idejas autore ir Asnate Avotniece no Abgunstes muižas Tērvetē. Mājas atslēga simbolizē drošību, varu, tiesības, arī paļāvību un pārbaudītu uzticību, šķiršanās un vienotības spēku.

Šogad ceļotājs karti ar muižu uzlīmēm varēs paturēt savā īpašumā, asociācijai noslēgumā iesūtīt ieskenētu vai nofotografētu ceļotāja karti. Pie mums uzlīmi ar muižas atslēgu ir saņēmuši jau vairāk nekā pussimts ceļotāju.

Ko jaunu šogad ieraudzīs apmeklētājs, kurš jau reiz muižā pabijis?

Ar Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) un Kuldīgas novada pašvaldības palīdzību turpinās interjera restaurācijas darbi. Ziemā tika restaurēti lielās zāles divu logu pilns komplekts – iekšlogi un ārējie logi, slēgi, panelējums. To veica Māris Gulbis no Vārmes. Pašlaik noris darbs pie zāles abu apaļo keramikas krāsņu restaurācijas. To veic sertificēts mūrnieks Māris Kupčs, kurš jau restaurējis krāsni Veselavas muižā un citur. Krāsas pirkšu no Edgara Raituma, kurš pats izgatavo jebkura toņa vēsturiskās krāsas, un svarīgi, ka tās tiek gatavotas tepat, Kuldīgā. No vecajiem krāsniem podiņiem biežais krāsu slānis nodedzināts krāsni. Izpētīts, ka sākotnējais krāsojums bijis zaļgani pelēcīgs. Diskutabls ir jautājums – līmes krāsa vai eļļas krāsa? It kā jau 19. gs. vidū eļļas krāsas nebija izplatītas – ja nu vienīgi uz līnu eļļas bāzes. Celtniecības arheologs Juris Zviedrāns ir pārliecināts, ka izmantota līmes krāsa. Pie šīs versijas arī palikšu.

Lai krāsni varētu krāsot, tā vispirms kārtīgi jāizžāvē, jo mūrēšanas laikā tajā nonācis ap 300 litru ūdens. Tagad katru dienu jāizdžūrina piecas pagaliņas – ne vairāk. Vilkme ir lieliska – iekšējās durvīņas, kas pastiprina vilkmi, pat nedrīkst aizvērt.

Tādi darbi prasa arī daudz līdzekļu.

Šis krāsni restaurācijai no VKKF saņēmu 6000 eiro, bet otram – 5500 eiro. Tā gan ir tikai daļa no nepieciešamās summas, krietni daudz nākas ieguldīt arī pašam. Otrās krāsni vietā telpas stūrī šobrīd ir tukša vieta un neliels dēļu paaugstinājums virs grīdas, kas liecina, kā mūrniekmeistars

LAILAS LIEPIŅAS FOTO

Jānis Lazdāns ir gandarīts par to, kas Padures muižā jau paveikts, un sola pie paveiktā neapstāties. Restaurācijas darbiem piesaistīti brīvprātīgie, palīgā sauc arī vietējos skolniekus.

pieredzējis pavārs viesiem radīs, kā pēc senām pavārgrāmatām pagatavot dažādus vairāk vai mazāk aizmirstus ēdienus. Tā būs kā ēdienu restaurācija, kurā apmeklētājs iesākumā varēs iejusties muižas pavāra lomā un pēc tam jau muižas saimnieku lomā, baudot interesantus ēdienus, kuri sen ir aizmirstušie. Lai virtuve patiešām izskatītos kā muižas laikos, plānots iegādāties atbilstošus traukus.

Vai jau tagad var pieteikties padzīvot vai padarboties pilnā?

Jā, varu piedāvāt naktsmājas maksimāli astoņu cilvēku kompānijai augšstāva istabās ar 19. gadsimta ērtībām. Pagaidām tā ir sausā tualete un improvizēta vannasistaba cokolā. Ja kāds skolēns vēlas nopelnīt kabatas naudu, var pieteikties Kuldīgas pašvaldības sponsorētajiem skolēnu brīvlaika darbiem, kas ir četras stundas dienā. Paēdināšu arī. Man ir visi vajadzīgie darbarīki. Vēl brīvs ir jūlijs. Kuldīdzniekiem iespēja uzlabot sportisko formu, ierodoties ar velosipēdu. Darbs katrai gaumei – var strādāt pie ceļu iekārtošanas parkā pēc pieredzējušās parku vēsturiskās ainavas speciālistes Ilzes Māras Janelis 1983. gada projekta. Ja neiet pie dūšas darbs svaigā gaisā, var atbrīvot no daudzajiem krāsas slāņiem koka detaļas – durvis, logu rāmjus. Galvenie darbi gan būs ekskursiju vadīšana (jāprot angļu valoda) un muižas telpu uzkopšana. Tāpat neatteikšos no citiem brīvprātīgajiem palīgiem. Informāciju par brīvprātīgo darba iespējām izvietoju divās starptautiskās tīmekļa lapās helpx.com un workaway.com. Pirmie, kas ieradās, bija divi brīvprātīgie no Baltkrievijas. Igors Kudi ir gleznotājs un arī pieredzējis koka un mēbeļu restaurators, tādēļ palīdzēs pielabot logus. Natālija Dorogaja savukārt izlēmusi krasi mainīt savu dzīvi un meklēt piedzīvojumus. Viņai lieliski palīdz muižas un parka sakopšana. Jūlijā ir pieteikušies trīs franču studenti.

Vai pieņemat ziedojumā arī mēbeles?

Jā, labprāt! Pie griestiem vairākas telpās saglabājušies vēl 80. gadu dienasgaismas spuldžu nodzeltējušie plastmasas plafoni, ko labprāt nomainītu kaut vai ar 50. gadu žuburotajām lustrām. Tāpat noderētu mēbeles vairāk vai mazāk labā stāvoklī, tā, lai restaurācijas izdevumi nepārsniegtu pašas mēbeles vērtību.

Ko vēl varat piedāvāt apmeklētājiem?

30. jūnijā būs grupas "Astro'nout" koncerts, bet 21. jūlijā uzstāsies "Cecilijas salons". Rudenī, kad būs Leģendu nakts, rīkosim tematisko pasākumu "Kolhoznieku balle". ■

UZZIŅAI

- Eiropas Savienības Padome 2018. gadu pasludināja par Eiropas kultūras mantojuma gadu. Atsaucoties uz šo paziņojumu, Igaunijas, Latvijas un Lietuvas piļu un muižu asociācijas aicina līdz 16. septembrim apmeklēt un iepazīt 133 arhitektūras pieminekļus visā Baltijā.
- Akcijas noslēgumā 50 aktīvākie ceļotāji saņems ielūgumu uz noslēguma pasākumu 28. oktobrī Latvijā. Būs arī dāvanas no katras muižas – grozi ar muižas lauku labumiem, albumi par muižu, SPA dāvanu kartes un citas labas lietas.
- Lai piedalītos, jāsakrāj uzlīmes par vismaz piecu muižu apmeklējumu savā mītnes zemē un vēl par 10 pārējās Baltijas valstīs. Informāciju var atrast vietnē www.pilis.lv, kā arī Latvijas Piļu un muižu asociācijas profilā feisbukā. Sīkāk par akcijas noteikumiem var uzzināt www.visitbalticmanors.com.

aizpagājušajā gadsimtā risinājis nevienādā grīdas līmeņa problēmu. Ļoti daudzi podiņi, laika zoba sagrauzti, gandrīz tikai no pieskāriena vien sabirzti kā veci sausīņi. No divām identiskām krāsniem, restaurējot tos podiņus, ko vēl varēja glābt, izdevās salikt tikai vienu krāsni, otrajai daļa no podiņiem jāgatavo no jauna. Šo pasūtījumu veic Lietuvā, jo Latvijas meistari par tādu pašu darbu prasa daudzreiz vairāk.

Daudz lielākas izmaksas un darbu prasa muižas cokola sakārtošana un virtuves atjaunošana. Pašreizējie aprēķini rāda finansē projekts "LEADER". Bet pieredze rāda, ka darbu gaitā vienmēr atklājas kas tāds, par ko nākas maksāt krietni vairāk, nekā projektā sākotnēji paredzēts.

Kas taps cokola stāvā?

Te atradušies muižas kalpotāju dzīvokļi, pagrabs ar terauda āķiem medijumu pakarināšanai, vīna pagrabs un virtuve. Lauksaimniecības skolas laikā vienā telpā uzbūvēta maizes cepamā krāsni, kurai vēsturiskās vērtības nav un kura mitrumā pati jau bruka kopā. Vēlāk, kad muižā bija vairāki stacijas darbinieku dzīvokļi, cokols vienkārši pārvērtās par iemītnieku pagrabiem. Tad arī elegantos arkveida logus un tos ar skaistajiem metālkalumiem aiznagloja ar dēļiem un aizbāza ar lupatām. No 1972. gada pagrabos vairs dienas gaisma

neiespīdēja. Loga arku koka detaļas tumsā un mitrumā sagrauza peles un kukaiņi – tās vairs nav atjaunojamas.

Daudz esat jau paveikuši.

Vispirms telpas bija jāatbrīvo no gadu desmitiem uzkrātā kultūrsliāna. Nesen tika iztīrīta sausās tualetes bedre ēkas ziemeļrietumu stūrī. Saturs patiešām bija sauss – astoņi kubikmetri tukšu dažādu lauku stikla pudeļu, sasistu dakstiņu, ķieģeļu lausku un citu ar gremošanas traktu nesaistītu labumu. Kaut kas līdzīgs bija arī te. Darbus saskaņā ar iepirkuma rezultātiem veic SIA "Ekomeistars". Grīdas betonējumu izlauzām, grunti nolīmeņojām, un tagad virtuvē ieklāsim senās lielās ķieģeļu flizes no citas telpas. Flizes ir arī koridorā, tikai zem kultūrsliāna pagaidām grūti pamanāmas. Vietām bijis vienkārši ķieģeļu ieklājums. Domājams, ka gan flizes, gan ķieģeļus savulaik gatavoja vietējā ķieģeļnīcā, kuru tagad zinām kā "Keramiku". Jānotīra rūsa no kalumiem. Izliekumu raksts abiem logiem nedaudz atšķiras. Iespējams, tos gatavojuši divi meistari. Vienam logam kaluma apakšā ir sprauga – varbūt kaķim? Grauzēji muižas pagrabos bija problēma visos laikos. Ziemeļaustrumu stūrī tiks iekārtots sanitārais mezgls ar pieslēgumu pagasta komunikācijām.

Kas pēc remonta notiks virtuvē?

Tur iecerētas pavāru meistarklases –

Māksla

■ **30. jūnijā Kuldīgas Mākslas namā** tiks atklāta izstāde "Māksla muzeja krājumā", kurā būs skatāmi vecmeistaru darbi no Kuldīgas novada muzeja bagātās kolekcijas.

■ **No 2. jūlija Liepājas Latviešu biedrības namā** būs apskatāma Guntas Krastiņas personālizstāde "Filips". Abstraktā reālisma izstādē būs redzami 16 kaķi – katrs ar savu rakstura iezīmi. Izstādes ideja māksliniecei veidojusies zemapziņā, vispirms tapis viens kaķis, kuru ieraugot viņas dēls teicis: "Tas izskatās pēc mūsu Filipa." Tā arī radies izstādes nosaukums un vēlāk arī pārējie 15 kaķi.

■ **11. jūlijā Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** atklās Kaspara Teodora Bramberga personālizstādi "Plūstamība" ("The Flow"). Tajā mākslinieks runā par mākslas darba radīšanas principiem, atsaucoties uz Mihāja Čiksentmihāja teoriju par laimes un radošuma attiecībām. No šīs teorijas izriet, ka cilvēkam ir jānonāk zināmā pārņemībā, lai sekmīgi īstenotu savu iecerī. Ja tas izdodas, tad rezultāts un viss process kopumā dod laimes sajūtu.

■ **No 17. jūlija Kuldīgas novada muzejā** mākslinieces Helēnas Heinrihsones un viņas audzēkņu Anitas Putniņas, Anitas Biedriņas, Jolantas Ozollapas, Nika Jaunzema, Nikas un Ilzes Stīveres darbu izstāde "Satikšanās".

■ **28. jūlijā Ventspilī** visi aicināti uz smilšu skulptoru simpoziju "Zelta smilšu grauds". Jūras krastā notiekošais smilšu skulptūru festivāls vienviet pulcē gan profesionālus māksliniekus, gan amatierus no dažādām valstīm, kuri ventspilniekiem un pilsētas viesiem par prieku rada unikālas smilšu skulptūras, izmantojot tikai smiltis un ūdeni.

Mantojums

■ **14. jūlijā** visā piekrastē notiks Zvejnieksvētki. **Rojā** lielajā ballē pludmalē uz divām skatuviem cits pēc cita kāps "Gacho", "Otra puse" un Antra Stafecka, Uldis Marhilevičs un draugi, Guntars Račs un "Saldās sejas", "Crazy dolls", "Lauku muzikanti", grupa "Rojā", DJ Roberts Lejasmeijers, DJ Ufo, DJ Jax un īpašie viesi – Igo, Aija Andrejeva, Ainars Virga, Buks, Katrīna Bindere, Kristina Cīrule un citi. Darbosies diskobārs "Ezītis miglā", un pusnaktī virs jūras uzplauks salūts. **Kolkā** izskanēs aktieru ansambļa "Drama" koncerts, bet ballēties varēs kopā ar Fēlikso Ķīģeli. Savukārt **Mērsragā** svētkiem vairāk nopietnības piešķirs konference "Pūliņu dzimtas devums Latvijas kuģniecības un aviācijas attīstībā". **Liepājā** izrādīs uzvedumu pēc Māra Runguļa stāstiem par jūras tematiku, kā arī uz skatuves kāps grupa "Bet bet", Nacionālā teātra aktieru apvienība "Greizais ratiņš", šova "X faktors" dalībnieki un grupa "Triānas parks". Būs arī vikingu laivu airēšanas sacensības. Tīkmēr **Ventspilī** Livonijas ordeņa pilī burinieka darbnīcā varēs darināt gafelšoneri. Pie dienviņu mola notiks zvejas kuģa "Grots" ekspozīcijas atklāšana. Amatu mājā – grīlētās zivis, muzikāls priekšnesums, mezglošanas darbnīca. Visur iecerētas arī dažādas atrakcijas ar Neptūnu, sportiskas aktivitātes, zivju ēdienu degustācijas un atpūta.

■ **21. jūlijā Dundagā** otro reizi notiks Sklandraušu festivāls, godā ceļot Eiropas Savienības tradicionālās īpatnības zīmolu ieguvušo lībiešu rausi ar Latvijas garšu jeb sklandrausi. 11.00 Dundagas evaņģēliski luteriskajā baznīcā būs koncerts "Gaismas iedvesmotas...", bet no 12.00 vārtus vērs pils pagalmā ar "Dundagas garšām", kur darbosies lībiešu ķēķis un sklandraušu meistardarbnīca, kā arī būs citas aktivitātes. Savukārt parkā no 12.00 uzstāsies novada amatiermākslas kolektīvi, folkloras kopa un dejotāji no Čehijas, cirka mākslinieki no Liepājas. Būs arī tirgotāji un senās amatu darbnīcas, bet pusnaktī gaidāms gaismas šovs. Pirmais Sklandraušu festivāls notika 2015. gadā un guva ļoti plašu cilvēku atsaucību.

Mūzika

■ **7. jūlijā Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** koncertsērijā "Skaņu meža jaunradarbi Latvijas simtgadei", kurā valsts apaļā jubileja tiek atzīmēta ar jaundarbiem hresotomātiskos eksperimentālās un avangarda mūzikas žanros, izskanēs krievu komponista, prestižās "Gaudeamus" balvas laureāta un apvienības "Structural Resistance" (StRes) līdzdibinātāja Dmitrija Kurļandska trešā stīgu kvarteta "Dolce stil nuovo" pasaules pirmatskaņojums. Darbu izpildīs kvartets "ReDo" – Konstantīns Paturskis (vijole), Kristiāna Ozoliņa (vijole), Dāvis Sliečāns (alts), Pēteris Ozoliņš (čells).

■ **13. jūlijā Liepājas Olimpiskajā centrā** solo koncertu sniegs viens no pieprasītākajiem Krievijas dziedātājiem Grigorījs Ļepss.

■ **Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejā** jūlijā notiks "Brokastis zaļumos" – gleznotāja Eduāra Manē gleznas iedvesmoti kultūras rīti, kuros rīkotāji rosina izklāt muzeja pagalma mauriņā līdzīgu paņemtu pledu un baudīt pašu sarūpētas brokastis, kamēr skan dzīvā mūzika. 15. jūlijā ģitāru spēlēs Mārtiņš Bērtulis, 22. jūlijā muzicēs Saldus akordeonisti no ansambļa "Akords", bet 29. jūlijā uzstāsies saksofoniste Anete Levica.

■ **No 17. līdz 20. jūlijam Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** norisināsies klasiskās mūzikas festivāls "Šalc", kurā gaidāmi trīs aizraujoši koncerti. Kulminācijā – pasaulē atzītās operas solistes Marinas Rebekas koncerts kopā ar pazīstamo britu diriģentu Karelu Marku Šišonu un Latvijas festivāla orķestri. Šī programma 19. jūlijā būs baudāma arī teātra namā "Jūras vārti" Ventspilī.

■ **22. jūlijā Liepājas teātrī** skanēs mūzikls jauniešiem un viņu vecākiem "Brīnumputns". Tas ir muzikāls iestudējums, kas veidots pēc Annas Brigaderes pasaku lugas "Lolitas brīnumputns" motīviem. Mūziklu veidojis libretists Arnolds Auziņš, dziesmu tekstu autors ir Alberts Legzdīņš, bet mūziku radījis komponists Andrejs Jansons. Režisore – Andra Berkolda. Mūzikla dalībnieki ir jaunie aktieri, dziedātāji un orķestranti, 16–25 gadus veci jaunieši no Latvijas un ASV.

■ **No 23. jūlija līdz 2. augustam Ventspilī** notiks Alīdas Vānes Starptautiskais mūzikas festivāls. Programmā iekļautas meistarklases, lekcijas, koncerti un vokālistu konkurss, kura fināls un laureātu apbalvošana notiks 1. augustā teātra namā "Jūras vārti". Kopā ar konkursa laureātiem noslēguma koncertā muzicēs festivāla orķestris Aigara Meri vadībā. Īpašie viesi – Latvijas Nacionālās operas solists Kalvis Kalniņš (baritons) un izcilā latviešu dziedātāja Inga Kalna (soprāns).

■ **27. un 28. jūlijā Kalnsētas parkā Saldū** norisināsies rokfestivāls "Saldus saule". Piedalīsies grupas "Pērkons", "Opus Pro", "Dzelzs vilks", "Colt", "Ryga", "Astro'n'out", "Carnival Youth", "Rīgas modes", "Rock'n'berrries", Fēlikss Ķīģelis un citi.

■ **29. jūlijā Liepājas koncertzālē "Lielais dzintars"** sērijā "Pasaule Lielajā dzintarā" viesosies blūza un fanka karalis Bonijs Fildss no ASV. Mūžam enerģiskais šovmenis B. Filds rada mūziku, ceļo pa visu pasauli, piedalās dažādos prestižos festivālos. Tieši skatuve ir vieta, kur māksliniekam izdēvies izkopt pašam savu stilu, apvienojot retro un futuristisku blūzu ar fanku.

Citas lietas

■ **No 20. līdz 22. jūlijam Ventspilī** notiks Baltijas jūras reģiona valstu motobraucēju salidojums "Kurland Bike Meet 2018". Vairāk nekā 2000 motobraucēju no Latvijas un ārvalstīm pulcēsies vienkopus, lai piedalītos iespaidīgā motociklu parādē Ventspils ielās. Pasākuma laikā apmeklētāji varēs fotografēties ar motobraucējiem un vērot moto komandu prezentācijas. Vakara programmā uzstāsies dažādi mākslinieki, un tā Piejūras kempingā turpināsies līdz pat agrai rīta stundai.

■ **27. un 28. jūlijā Saldus pilsētā** – Gaisa balonu festivāls. Piedalīsies 15 komandas no Latvijas, Lietuvas, Krievijas un Baltkrievijas. Prognozējams, ka baloni virs pilsētas lidos vēl vakarā un agri no rīta.